

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

TEM / KOTOKOLI Heart Book

LRÚ-DÉE WEMBÍRE

Copyright ANGP

COPYRIGHT
ISBN 1 - 919852 - 40 - 9

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.
(Une Mission de Littérature évangélique financée de dons)
(Reg. No. 1961/001798/08)

Irú-déé Wembíre

ISÓO-DÉÉ ÑAANA YÁA SITANÍ-DÉÉ TIMÉRE LALAMÑE
(1 Yuháani 3:4-10)

A míngahì tákarađá kúná, bíndóósi míi sísí: djiwú ge kígéé mínbu í mínnáa midí kidáa. A nyegéé isóo-dúu, cwoóí-dúu, maliwá híni yáa weení waasí isóo ná, nyannáa nyedéé cwoóre híngúnáa wenbí isóo beenáa nya ná. Isóo ulé idándasi uráa-daá. Ibéenáa irú-déé wembíre-dáa ge.

Sitaní kée bubótuwú tjáa ge, témenuú-déé wúro na dúúlinya -déé isóo. Wánbusinaá idi ge nyasi malááyika ñenyem híni, amá, ide kée malááyika ñenyem híni híngúnáa ñabata wánmaasi bi ná, buka bánlizi malááyika-déé cwoóre bánwulí. Níngúnáa ñoo caanawú, na ñedéé zaamáani kúna ñabata ñuñu kée bubótuná ge sísí: bañ begéé Yeésu-déé wambaaráa. Tulé tudegéé butí tóm, káma, Sitaní tutná wánbusiná idi malááyika ñenyem híni. (2 Korinto 11:13,14). Ñedéé zaamáani kúna ñowe kidáa ño ná, Sitaní waabisiná uráa híjaamáa buríngá na bedéé tulí-dáa ñuñu káma, idánjáa sísí: uráa ináa Yeésu-déé asicé na idéé waazú lám-déé kazóo. (2 Korinto 4:4). Kidavenití lámña ríngá na wenbá batafá isóo toovonúm ná, bazí na híjandi isóo izáa-dáa, káma, dúúlinya-dáa níbaawú wenkí bokpóo ki ná, na wúro weení bovoo yi sísí: idiná fefelímá-déé ñoní na kezeña wenká kánlám timére leleedó bíya wenbá bewembé cwoó ñoní ná, badáa. (Efeszi 2:1,2).

Sáati wenkí bazáa toovulutá bowe uteléngí-dáa ná, bidúnáa wánnáa azáaba bana bazáa naaní. Weení uríngá woadó sísí: ivéyúná kidavenití ná, wénbelí idi búbotí ge. A míngalí tákarađá kúna kidáa tómbíya buka mígbelíñ fotowá tuwe bidáa ná, mínbusi ináa miditíngá míwembiré. Ikékisiná isóo-déé ñenyem sísí: kiwulí míi wenbí-daá míi wembé we ná! Idulí midéé kidavenití wá ikójoóli turó, káma, isóo wa ngmaatí-dáa sísí: “A ñontóm isí: ñevéyúná kidavenití, ñeyili ñatí ge buka toovonúm feyí ñoró.” “A ñe ñoovulú ñedéé kidavenitwá ñiféeri isóo, ulé ikée ñacurí-curí-dú ge na

1. KIDAVENUÚ-DÉE WEMBIRÉ

kezeṅa wánsúsi ku wenbiré dím na kpuná-dée soólím na tonú-dée yelerín. Fotoó kúna kínwulí toovonúm urú-dée wenbiré-dáa wenbí lsoó wánnáa ná. Izáa seéma buka wánḡmatí nyoráa-dée ḡmatíre ḡḡnáa boodó adúwe-dée tákára dá-dáa ná 23:29-33 “Weení tuná ahwu? Weení tuná ámáfúnyu bulé? Weení tuná yoniwa? Weení tuná kúnyómíniwa? Weení tuná feézúwá síféyúná toovonúm ná? Weení tuná izáa aseéma ná? Wenbá baríḡa bónlówú súlum kutoliní ná. Wenbá bónyóó súlum bánjaá buka bujóó we níni ná.”

Ṅgebéḡ súlum wenbí bujóó nyazu bujóó kazóó buka buseéma ná, buka bíndi kecisi nyínoó-dáa, buka bíndirín defee. Bulé bínnýáási ge nyazu dom buka bínnuḡasí nyazu Cánḡayí. Nyándú nyazáa aláa ḡomáa-roozí buka nyewembiré wánvúú kudavenití lám. Fotoó kúna kudée kujúú-deé bidé, mínnáa urú-dée wembiré buka didáa mínnáa fánándí ḡndi-ḡndi tínwulí kudavenitíwá dábata ná, káma, urú-dée wembiré kée dāaná kúbóngá ge buka dḡgeéná deede kudavenitíwá-dée kpelóó. Na andébi Yeremíya noó-dáa lsoó woadó usi: “Urú-dée wembiré yáázúbi buríḡa budáa, buka ijóó nyemí: Weení wánbusí ku utulú yi?” (Yeremíya 17:9). Yeésu tutḡa waava toovonúm susi: “Toovonúm uráa wembé amú adáa ge lomáázewá adaávená wálú ná, aláa cáádi, aḡmáa-ḡmáḡdi lám, uráa kuú, ḡmulím, líideé soólím, kudavenití lám, amuulá, maráawá kisií, nyedée beéḡre na suuzí, bubótí belú, nyaadí wulí na kuurí lám. Kudavenitíwá turḡ turíḡa tuluná déwembé-dáa ge buka bíndúú aḡmáḡmádi urú-roozí.” (Máaruki 7:21-23).

1. Tuluú – Báa weení soólé ubeéḡ tuluú-dée kazóó, amá, urú wembiré-dáa céncé ná, dḡgeé ná kúúri-dée kudavenuú. Sitaní-dée wúro bánýaá usi: Lusifer, malaayuká asiiri fuurú, doo ná, ḡgeé lsoó-dée deḡnyerín ge, lsoó-dée malaayuká kudúm waazalá na idée kuurí na idi doozíre-ro nge waabisí lsoó-dée beere: bánýaá yi usi: Sitaní. (Isayí 14:9-17; Ezekiyeele 28:12-17).

Kuurí na doozíre waagaluná azaabá kíféyúná tem ná, kudáa ge buka kudée boóni-dée líḡḡasí feyúná tíḡa nge kḡburí

kuɗamá kuɗavenináa wenbá begisí bojúure kée ná, bulé ɗuɗo ge ɗedée kuuriwá ɗánlám ɗe ná, wánwulí yaásuwá ɗabata ɗoro; nebére wánlám kuurí bedée arízi kiwá-roozí, bedée tulúwá ŋɗo yáa bedée lím sóo na bagbulná suú-dáa bényélu boɗonuní tuféylná fowutí kívénɗi ná. Bulé ɗuɗo ge nebére wónsuú kpɔná weená anyyéle ɗi buka aféylná girima ná, waaciwá, kéteréniizí... ŋɗunáa baŋmáa usu: (Isayí 3:17-24). Nebére ɗuɗo wánvára badí bajáa-caaná dée girimawá, bedée teebiidí, bedée soosí, bedée alaafíya tonuní-dáa, buka bónsɔóná sus: “Lsóo weegísi kuurí na ɗoozire, amá, weejé wenbá bánvuusi badí ná.” (1 Petíru 5:5). Lsóo waadú baɗáare kuurí ɗunáa na bándánvára girimawá ná, boɓɔwutá. (Adúwe 8:13). “Badaváa girimawá wóngoná ku laakáaru-dée uteleŋdí buka kuurí kulé kíngoná sáltí ge.” (Adúwe 16:18).

2. Fɔɔ – Kée fanám weení wɔnwowú ná ge, nge acáare wooɗɔ koozí. Céncé ná, fɔɔ waagulí tonuú-dée yéewá, tɔm tasurí feyí, wánsangarutí, acáare. Ɖedée zaamáanu kuna ɗo, kuɗavenitwá wándaasí ge tinsuurí buka zaamáanu kedeeziya ŋu-dáa ge ɗowe ɗo. Lá nyedée acúnta kpɔná naalé lowúta buka ɗigabusíná ɗedée laakáaru ɗutúl sus: Tómbíya wenbá Yeésu waavúnveeri-dáa ná, sinje buwe ná busí miilí natíle nge usu: Aluwaatí kedeeziya ŋní wóngoní, ŋɗunáa Soodomí na Goomorrhí-dée aluwaatí.

Zaamáanu kuna kuɗée kezeŋa takpáa abaaláa na aláa béríké, amá, kelé kasú wenbá loovoó Lsóo ná, bedée ijewá-dée taasi-dáa, tumáa-dáa, sukuuliwá-dáa na sukuulí biya-dée líidee beñveerí we ná; aayí, ayulá-dée duudí booɗutí na medeféerutí na Sitaní uráa wembé-dáa ná, boɓɔɔ yéewá ge bényiili ná uráa: Kalowá, báare uráa-dáa, tákaraɗawá ŋmáadu tɔnwɔɔsí uráa-dée lomaazé ná, na níbaaní ɗabata-dáa. Bulé ɗuɗo ge wembí Lsóo wánŷaá usu: Kuɗavenit í ná, ge “Nyedée laakáasu sefeyí kazóo ná.” Afebíya miilionwá wooɓɔɔ bedée weezuú-dée soolím ríŋa baɗú tákaraɗawá tuwená fotoowá ná, tudée kalí-dáa na kalowá-dée beeŋ na boɓóni béngedená feeré na amafúnyubulé. Aláa na abaaláa baaráa bánlam beweezini bayaaná ná, níbeeŋ ɗuɗo nyazu baɗú ná badí

weezuú, babusí wúrowá na aláa wúrowá dèdée afebiré aluwatí kuna kidáa. Dèezí dabaare waabusí lenlé sím feyí ná. Wúrowá daciɔɔɔɔ dínáa, ñɔɔɔnáa wenbí lɔɔ wánwulú we ná, idogúti ukpɔɔ we dèdée kaba síya dínáa. (Isífu: Bigabaaziya 39 na nebére dɔɔɔ). Bulé dɔɔ ge kúbɔní weení waazá lɔɔ wenká kegée Zuluú ñba dénga ná, idégisi idú alú yáa abaalú weení waajaá naáru dɔɔ ná sím; bulé bínbusí bukpelɛɔ-dáa nabúru dèdée utlɛɔtí-dáa, tufé ceré bɔngɔní bakávuna-dáa buka baɔ-dáa azaabá. Lɔɔ tɔɔ-dáa sɔsɔ: dɔmɔsɔsɔná kidavenití amá, dílanatí bolíni. – Musí ɔsɔ: Weení wɔɔgbɔɔ idí ɔɔmaráasɔná lɔɔ ná, lɔɔ we ulé ɔɔ buka idée kezeɔa kée kudɔmɔɔ? Isee kidavenití. Kidavenitíwó natíre we urú wánlam ti, bulé bidée kidavenití talína tɔnɔɔ-dáa, amá, weení wɔɔgbɔɔ idí icelé kidavenití ná, wɔɔɔɔnanaá kidavenití iditíɔa idɔnɔɔ-ɔɔ. Musí sɔsɔ: midɔnɔní kée kezeɔa daciɔɔ-ɔɔɔ ñga-dée daaná, kelé kɔwe midáa, mɔmɔú ke lɔɔ-ɔɔ buka bidégée miditíɔa mutína mutí? (1 Korinto 6:18-19). “Adé naáru wɔɔɔ lɔɔ-dée daaná, lɔɔ dɔɔ wónyɔɔ yɔ; káma, lɔɔ-dée daaná kée daciɔɔ-ɔɔɔ ñga ge bulé dɔɔ ge mí dɔɔ mugeé.” (1 Korinto 3:17).

3. Afá – wɔɔgbɔɔ urú-dée cɔwúre na kidavenití sulúm nyóódu na dɔsire buka kúndɔwúú bawé dábata. Kígée fanám zii bí ñní ge, kíndjí bawembí kiyuú kudée níbaawí-dáa ná, ge baa búɔɔ kazɔɔ yáa bufeyí kazɔɔ kulé kíndjí ge. Bulé ge wembiré kidávenitíde wánmúú tɔmdasire, lomaazé baa wendé, ñmaatíre baa wentí na tabloó baa wenkí “tufeyí daciɔɔ-ɔɔɔ ná.” lɔɔ-dée tɔnɔɔ vúngée lɔɔ weezuú-dúo-dée daaná ge, nge dɔmɔɔ dɔgbɔɔ aɔmáɔmátí na kidíidi tufeyí daciɔɔ-ɔɔɔ ná dɔdúú dádáa, dúúlinya-dée cɔwúre na aɔmáɔmátúwá nyazu: Sikáári nyóódu yáa tabá tɔwúú, fáadu nyóɔ yáa naburú wenbí bínbusí buɔɔɔzí-dáa ná. Dɔɔgbɔɔ sikáári-dée nyóódu dɔmaláasɔná dáadu abaaláa na aláa dɔo buvúnfeyí bulé. Lɔɔ wúro kúbɔní-dée dɔní wánbusí ku bilusí urú idée sikáári nyóódu-dáa na sitaní-dée yorítú-dáa. Ngú bulé ge wenbá bénzeé lɔɔ ná, bándánmaasí kedéngere ɔsɔ: bónnyóɔ sikáári lɔɔ séédu daɔ-dáa, búɔɔ baazáa-dáa ge nyazu baasí lɔɔ séédu-dée maráawá, budaváo we níbaawú sɔsɔ: baɔú

anmámáti badúŋa bódónú-rò, kilé kigée toovonúm lsoó-dée daaná ge. “Músi us: midónú kée kezeŋa daaru-curu ŋga yaajóde... Adé naaru waadú anmámáti idonú-rò, lsoó wónyóŋ yi?” (1 Korinto 3:16-17; 4:18-19).

Lú weení wendji kidjiti báa wenti dásam-dásam ná, kée yisurú dudu ge lsoó-jó. Déndji ge us: duyuu weezuú na alaafiya; weezuú tekée kidjim deŋli. Nyosidú wánbusi fsoó a wendji kidjim daaru-curu ŋbi, amá, weení wozoli dúúliya kpunawá ná, woogoó báa ngeré ge “fa maá, ifa ma!” Yáá “dudu, dudu!”

Báa we ge soolím woyuu bindón dso yi, ngu foonso dudu dándali yi. Andébi múusa-dée ŋmaátire-dáa bigabaaziya-dée takaradá-dáa, woadó sus: Weení wendji kidjiti báa wenti ná, buka igée sulúm nyorú ná, boyó yi boó hali usi. (Múusa 21:18-21). “Káma, sulúm nyorú na weení wondsozi idi ná, bánbusi kadanbusi buka weení wánbusi idi ná, wonsuu ku adee... Weení wónbodé acaá-dunaa-jó ná, wandu ujaá feere.” (Adúwe 23:21; 28:7). Tsozi nyadi sus: abaalú naaru kée ná liidee-dúu, kidjiti ndi-ndi ge nyannaa idée, acaá-dúu-dée yom ge igée, waasi ná, waagusi waazaa idée azaabá bowú-dáa ná, nge laakáaru ríŋa waagurú! Amá, ní baawí feyi na ifeeri wenbi sulúm wongoná urú-rò ná. Toovonúm waagulu domini us: dfeeri mú us: tom tuná dotogboó ti yini ná. Lsoó woadó-dáa sus: umú idée ŋmaatire-dáa, sulúm nyorú naaru feyi wanzuu umú idée daaná daaru-curu ŋga-dáa. Wenbá baríŋa bonbuú sulumwá doni ŋbi ná dudu kée yisuraa na wenbá dudu bányam bi ná, káma, lsoó sus: “Mánbasí mú, mú wenbá mindu midí zimbiriwá na sulúm nyoadi ná, buka minjaá sulúm doni ŋbi ná. (Isayi 5:22). “Mánbasí nya nyoo weení nyenyelé nyaraawú nyoo sulúm ná, na nyoo weení dudu nyanburí nyedee lanja-dáa sulúm nyoo ná.” (Abakúki 2:15). “Cimú, kamini yáá foyisi na sulúm wongoná ayené bedée jingariwa-dáa; amá, badánbusiná laakáaru lsoó-dée tumaa-rò.” (Isayi 5:12). “Ikebelú midí buboti: cáńfána lisaasi, cáńfána acaá-duná, cáńfána abaalaa wenbá banlam badi nyazu alaa ná, cáńfána ŋmulaa, cáńfána wenbá bogboó

liideé-dée soolím ná, cáńfána sulúm nyoozá, cáńfána wenbá boɔɔlí lsoo-dée tóń ná, cáńfána wenbá boɔɔkúná wentí banyí ti ná, badáa naáru dónyúú lsoo-dée ɔaana ɔacuru-curu ńga.” (1 Korinto 6:10). Ɖedée ɔúúliya kidavenití wánwulí tutí. (Galatíya 5:19-20). Ngú tɔnɔú-dée tumaá kée béngisí ye ná ge, na, ańmáńmátí, alú na lwaalú bedée táaru, li saasí laá, faadínwá lám, ɔedée ɔamá kisii, yooní, nyaraawú-dée yuú wánwulí nya, bagaanaá kidavenití lám, ńla yowuú ńlé nabúru na ɔoní, tarí, ńbo nɔɔ naáru deezí ts: muvoó lsoo buka míńlám tuté laa káasi, boɔ sɔs: báa we nyoo nyadúnáa, sulúm nyooɔí, kidjiti ńdi-ńdi na báa wenbí teebíri-ro. Wenbá baríńa bulé bidée yaasíwa we boɔɔzí ná, bodonýúú lsoo-dée ɔaana ɔacuru-curu ńga.” “lɔonyoo sulúm: káma, tɔnɔú-dée soolím ge bigée. Amá, iyelé kezeńa isuú mɔdónńi-dáa.” (Efeszi 5:18).

Beé yaadı wentí Yeésu wanýáá mú wenbá ɔooloo wánguú mú ná: “Aɔé ɔooloo wánguú naáru ikóni mojɔ na unyoo lím!” – “Mú wenbá muríńa ɔooloo cááre mú ná, igoduú lím-jó, báa mú wenbá mufeyina liideé ná! ikóni, umú lím na naalím, báa liideé feylí, kfeferé nabúru!” (Isayi 55:1). “Amá, weení uríńa wónyoo malím ná, keten gere ɔooloo tándaguú yi. Káma, lím wenbí mánvaa yi bi ná, bíńbusí ku weezuú kidénderń ná kugujuú budúú-dáa.” (Yuháanu 4:14).

4. Cáawélé – wánwulí ɔidée yaasí na bigaadí, wenbí sɔɔlilá sinje ná ɔikɔɔ ɔibusí ná ceré, na iveléedi (fáadínwá lám). Weení idaváa tovonúm ná, kée kidavenuú ge. “Bigaadúú-dée soolímwá wánguú yi. Káma, lɔnɔzí weegisí tumére lám. Báa ngberé ulé we kpúná soolím-dáa ge.” (Aduwe 21:25-26). Yósuwa woɔɔ sɔs: Mɔsɔráa bíya ikábúsí bigaadúnáa, naaní umoo iyuú mutéedu.” ... Ɖúúliya urú wényelé kulé kidée kpínawá soolím ɔɔɔná yi biyelé idabusí umú lsoo-dée tóń. Yeésu woɔɔ sɔs: “ijaarí mɔɔ lsooná ɔańwɔɔɔ kúmuuká.” (Lúkasí 13:24) – “Weení wánjaadí ná, wónyúú.” “lsoóɔdáa ɔaana ɔacuru-curu ńga kée kijaarú ge buka ɔoní dúnáa wónyúú ku ke.” (Matíyee 11:12).

Bugaadí, tánlusí urú sím-dáa na idée daci-ri-weezuú, amá, tulé tñbonáa urú sím-dáa ge. Tulé tñdóó-dáa lsoó-dée bawutáa lám ge, idée tómbiya belín ná, cáadi, na yuú amáana wenkí lsoó wóóóó susu: wánvaa-dáa ná: tulé tñngóná fowóóó ge doro. Sáatu wenkí lsoó waayaá nya ná, bika wánnyuú nya usu: incéle umú sinje nyewembiré ná, Sitaní kulé kínceerí nya usu: innýéle a ceré yáa a wíre nedére, ngu, toovonúm bulé bidée wíre tóngóní keténgere. Bika nyánsím leerú feyí, Yeésu feyí. lsoó susu: “sinje a munú molowuú, ukakpaasí muwembé doní.” (Ebíru 3:7-8). Lráa ññnlí wánsím ná, begisí lsoó-dée yaadí ná, usu a wíre néderé ngu dífeyí dñngóní. Ceré tekée nyedéñ-dée.

Afrika bíya bowe nuuní kuduwú-dó ná, bándagbawú cááwélé ború ge bánla ná bedée ivéeledí. ðedéz taabloó kínwulú kudavenití ná, nyegisí ñngbóó nyedée toovonúm ñduú ivéeledí-dáa, yáa tudée lám, yáa nyowená tu... Wenbí ná, ñngbóó nyadí ñncelé lsoó wúro kúboní ná. Bulé dudu ge nyagudóm sáatu na nyedée tákítwá-dáa, kudavenuú ketunáa yáa nyedée báa ngbetí ríña luzí, lsoó-dée tóm weeveerí-dáa susu: Yáa lsoó wúro kúboní weení lsíñe usu: usuná nya ná, dñ kókpóó dadí dñcelé kujúú niiní ñgu yáa kujúú ñbu suú ñgu; “Káma, urú-dée nuwóó wéngbesí ye na toovonúm ná, kée ná, yíko.” (Yéñdiwá 37:23). lsoó wénveerí ku urú-dée nuwóó kpesíro bika wáñdu soolím uníbaawú-dó; a waazaláa bidégée baagá yí... “Káma, idegée wusí ðaagaludé ñní yáa wusí yaazalaadé ñní, yáa isaarú téeñdi-dáa ñní, lé ge fowraasí waagalú ná. Amá, lsoó kée weení wánvuú ná ge. Wéndisí naáruge bika ukpaasí luní.” (Yéñdiwá 75:7-8). lsoó waaváa idée maráwá musuráa bíya, na tóm bíya baná susu: baganáa naáru nyojóó usu: wóógoná ibú yáa idée bú a léere idú níminí-dáa, ngu bulé ge naáru ugaaláa alifaatí tuméere nyojóó, wenbá usu: bam banyí wulaasí mugaalú sidáa ná, wenbá dudu susu: bam bánbusí beeveerí we we weená ajóó kazóó ná, na afeyí kazóó ná, wenbá banyí susu: bedée nubáa ðeeráa wánvaa we doní ná, na weení uríña wányaá kezezú ná, yáa wóndóm susu: bulé bidée laakáasucóó kazóó ná, yáa weení wányaá usidáa bika wónbóóóó we tóm ná. Káma, weení uríña wánlám

bulé bídée laakáasi ná, wéngbená lsoó.” (Múúsa 18:10-12). Bulé buwóro faasí, faadiní lámɔa, wenbá bánsaarí nóm báa wenbí ná, bika bónvúú ná, uráa nguráa, lusaasí dunáa na wenbá bozoolé dúúlinya bika bénbelú bubotí ná.” (Kedeeziya 22:15). “lkábísuná mudí wenbá bánýaá kezezi ná boɔ, yáa wenbá bóndóm sɔsɔ: bám banyí wenbi bumvusa ná burɔ, lkajaá we, na nídaare sɔsɔ: begétesí mú bedée anmámátí. Mɔɔ ge lsoó, mudée lsoó.” (Múúsa 19:31). “Adé urú wɔɔdɔ mú sɔsɔ: ibó unáa wenbá bánýaá usidáa ná, na wenbá benvéerí mú wenbí bɛgegerɛɛ ceré ná, bóguusí agógowá na njuvulaasí na weezíre tɔsɔre, idisí we sɔsɔ: “Zaamɔɔ dónbolí banáa bedée lsoó? Wánbusí nmátúná usidáa na weeziní dunáa nɔɔ-dáa? Maráa na seríya! Adé urú tánmatí dɔndɔ ufeyí ná temveríré zaamɔɔ-ro. A mutánmatí tómbiyo banáa, dɛnyém feyí boɔ.” (Isayí 8:19-20).

Sáátu wenkí nyángaalí tákaraɔá kúmuugú kɔna ná, lsoó wánmátí ná nya bika wáɔɔɔ nya cɔwúre cɔwú-dée laasí na sɔmbirí bika ínlá boliní na dúúlinya kpɔna, amá, Cááwelé-dée kezeɔa kowe nyewembiré-dáa ná, kándasí nya tóm ndi-ndi sɔsɔ: ngisí niyá wenkí nyaláa kɔ ná, bika kelé dɔdɔ kánjoarí kadí kónsuurí nídaáre nyewembiré-dáa. “Wentí ge medembá sɔɔɔ, mɔ dɔndúnáa na dúúlinya lráa a megée medée cɔwúre? Wé sulaaná a madabusí mónbodé báare yáa dúúlinya-dée amvuzéwa ndi-ndi-dáa?” Bumɔná dɔbɛɛn amaaná dándanú tɔdení ná bika tɔwe Yeésu-ro ná, idée feezíre cɔɔɔ beɛn, wembiré niini, idée asicé, na weezuú kudén-dɛm ná, bisuú na dɔɔlé, yaasɔwá wentí nyánnáa ná ge sɔsɔ: unnyelé, lanná tɔ boliní; Sáátu wenkí nyaaváa Yeésu níbaawú sɔsɔ: lkɔnɔ nyewembiré-dáa ná, Bulé ge uráa-dée nídaáre, na dɔdɔ sɔm-dée nídaáre waabusí ná nya Sitaní-dée yom... Nge waalusí wenbá baríɛa sɔm-dée nídaáre we boɔ ná, bowe bana beweeziní amá, yorntu dɔkɔnaná we. (Ebíru 2:14-15). Kezeɔa wenká kíntedí nya sɔsɔ: lnzú nyedée niyawá sinje ndi ceré ná bika kángbaasí nyewembiré dɔnɔ hálɔ tubáa tulá dɔnɔ nyazɔ cááwelé boɔrú.

5. Toyɔɔ – kée fanám nyínnɔɔná bika káɔndú fanáɔndɔ tɔgaaná

wahála. Bagaaná fɔɔɔsí, baaná, na nyaá na suú cɔwúre ńdi-ńdi-dáa bugúli urú wembiré bika bulé bíndóngóní báa sááti wenkí amá, bulé bidée kidavenitiwá wɔɔɔ ná urú rɔɔzi. Nyánbusí ndíi nyedée kidavenití tiwe nyedée cɔwúre-dáa ná turo; nyánbusí ndíi turo háli wíre nyedée cɔwúre kífaadé ulí bayaaná nyazi malúfa kúboŋgi wóngoó wenbí ná. Bumɔɔná ndeesí isi: tovonúm, bulé ge bigée bika ínsulú Yeésu isi: ulísi nya wembiré kidavenidé-dáa. “Leleedó bigáwusi mí.” (Bigabaaziya 45:5). “Yelé baaná, seé dɔwusi, ikamú baaná, tife budóngona mí kiféndi.” (Yéńdiwá 37:8). – “Dɔwusi kée weení wáńdu bagaaná wahála bika bujó yi niini na weení wenýée baaná ɔasám ná, amá, ilé wóńɔki idí suuzi ızáa-dáa?” (Adúwe 27:4). – “Inkotoosi ná nyedée kezeŋa na baaná yeé, káma, baaná ɔidaáre ge wenbá bándánnú tóm kutoluú ná bewembé-dáa ge.” (Eklesiati 7:9). Bulé ná, leleedó, iyelé baaná na laakáasi weensí siwe miwembé-dáa nyazi fanándi ná. (Kolóosi 3:8).

Iráa ɔabata wánmaasi ku isi: beféezi bedée baanawá-dáa na bedée sulúm nyɔɔdi-dáa yáá bedée feeré laakáasi weensí baalá we ná, “amá, basulúm kée ɔomáa-dée ɔɔdi ge. Bulé umú bigée ge nyazi ɔɔzáa-dée ɔɔdi.” (Múusa 32:33). Laakáasi feerí jó niini ge wembiré kidavenidé-dáa, amá, lsoó wɔɔɔ sisu: laakáasi feerí kée ná umú ijó. Yeésu wɔɔɔ sisu: “Sɔɔli nyaráawu ńŋinaa nyadúŋa.” “Lsoóli midée iberewá.” Lsoó sisu: umú wénjerń ɔedée kidavenití adé ɔejée wenbá baayisuná-dáa ná. Kezeŋa wenká kánzi tóm kadáa bika kónmuusi ná, kelé ɔɔɔ kegée yisurú lsoó-jó. Lomaazé adaavé ná, ángonaá yoní ge bika a yelú aziimá waaburí adé, tilé ɔɔɔ tiwe urú wembiré-dáa. Bulé burɔ ge wáńdu tovonúm feezíre ɔowembé-dáa, adé tovonúm, ɔɔɔlé sisu: feezíre ɔm ɔleerí.

6. ɔom – webelí Maríamá bubóti lsoó-dée káɔɔ idáanu, wísi ɔaagalude fáráńdi ge kowe. Karɔ kám kadáa ńna ge Adam na Maríamá ɔowe. Nge ɔom wɔwɔɔzi ɔńdíre niini ńɔe na ńɔ kɔɔmɔɔ wenká kowe bana lsoó balawitáa ná.

Sitaní malaayúká begevedí yi ná, wɔɔgbɔɔ sɔɔzɪ ɪdú Adám na Maríamá bɔɔ sáátɪ wenkí waaná ɪsɪ: baasí we dúúlinya-dáa karɔɔ kéngɛ kadáa bana beweezuú buka ɔɔ kɔɔmɔɔ we bana ɪsɔɔ balawutáa ná, Lusifa dɪdaaré ge Sitaní wɔɔgbɔɔná sɔɔsɪ na niyá ɪsɪ: aseé ɪmú wɔɔɔɔɔɔɔzɪ we nge toovonúm waabusí ɪfɔɔɔzɪ bana ɪsɔɔ bedée dáma sɔɔlím. Bulé bidée sɔɔsɪ na kidavenití wenná wembé naáre-dáa, sáátɪ wenkí banáa ɪsɪ: baráana we niini-dáa na fɛezíre ná. – “Sɔɔsɪ tegés bɔngodisí nyazi ɪsɪdáa-dée wíre kedezíyá ñde.” (Yéndiwá-dée yéndi 8:6). Sulé sɪdú lomaazé adáave ná wembiré-dáa buka sínɔɔɔɔɔsɪ bagaaná-dée yíko; sɪbusí sɪboná urú kidavenití lám-dáa. Bulé ge buwe dɔɔɔ hiicé dɛezí-dáa. Sɔɔsɪ-jó ge dɛdée kunyómuní dábata wánlúná, na loluré, na cáadɪwá dúúlinya-dáa, na dɛdée yúsítwá. Bulé dɔɔɔ ge ɪsɔɔ-dée wambaaráa, ɪsɔɔ-dée tóm ñmáaturáa na wenbá bɛnveerí ɪsɔɔ-dée bíya-ɔɔ ɪsɪ: bakásɔɔ ɪtelɛndí-dáa ná, belé badítɪɲa bulé bidée yaasíwá teyéle we, biyéle dɛnveerí mú ɪsɪ: dóm ɪjée mɪuzáa-ɔɔ, buka kúbɔndɪ-dée lomaazé isuú mɪwembé-dáa, na nídaáre sɪsɪ: Sitaní-dée kezeɲa na kedée sɔɔsɪ ikéjiiidí mú midée ɪsɔɔ-dée tumáa-dáa, a bigée sɪsɪ: ɪsɔɔ waagbaasí midáa naáru bigulú mú.

7. Acíftó – kidée kidíim ge ade laadó na kidí lomaazé fa ɪsɪ: kurú kiyúú bigulú báa weení, “liideé sɔɔlím kée ná kudɔɔn báa wenkí-dée liile.” (1 Tumɔɔté 6:10). Kóngo téédɪ-dáa, urú wánbusí ɪnáa acíftowá ñdɪ-ñdɪ, tɪndjii kamulaasí nyazi alífa bulé káma, tiiyúú kidíim ná, tɪndándjii báa ñɲunáa bidáa, tɪsɪ. Urú weení ɪsɔɔlé iriké ɪdée yuú ná, tángburí ɪsɪ: ivuluú ɪnɔɔnɪ ɪsɪnáa katámburísɪ na kunyóndunáa, amá, wánnaarí wóngɔná ɪɔɔzɪ dúúlinya-dée arísikiwá dɛcɪrɪ-cɪrɪ ñtɪ na kɪfeyí dɛcɪrɪ-cɪrɪ ná, ngú kulé kúngɔnɪ kuté. Yeésu tutɪɲa wɔɔɔ sɪsɪ: “ɪkamaarí midée arísikiwá dúúlinya-cé, kulé kúngɔnɪ kuté, ñmuláa dɔɔɔ wóngɔnɪ batuluú banmulí, amá, ɪmaarí midée amaaná ɪsɔɔ-jó, lenlé kɪfeyí kínderɪn ngú ñmuláa tánbusí batuluú banmulí ná. Káma, lenlé nyedée amaaná we ná, ñna ge nyewembiré we.” (Matíyee 6:19-22). Abaalú weení bánɲaá yi ɪsɪ: Akán ná, na ɪdembá ríɲa baasí káma,

bozooli siká lím na liideé, na boó weená a coóo liideé ná, na tókowá tujóo kazóo ná. (Yósuwa 7). Yudasí Iskariyotí, Yeésu-dée wambáaru naáru, waadú idí nibiiré káma, liideé-dée soolím waabisíná yi koromootó-dúu lsoó-ée tímdu-roozí. Ngú budegée liideé, budegée siká lím kée ná kudavenití, amá, liideé soolím weenyulú ku urú lwembiré-dáa. Lráa miilí miilí abaaláa na aláa bíya na kúbonáa, kugbedáa, kufulumáa na kuseemáa baadán busí baagú beweezini cáńfáná bagaaná déndi na bedée soolím tuféyi kazóo ná, bozoolé boyuú liideé kúbonáa sinje sinje nána ge bogboó badí becéle amuuzé tuté nána-dáa nyazi deeyá-dée tetewá-dáa yáa faasídéndi-dáa. Soolím moyuú liideé woadó budegée ná bidináa-dée fifiní tím yáa wahála lám bulé bubónáa dudó kudavenití lám yáa nyadí weezuú lizú. Liideé soolím na meriké medée yuú voó dáma ge na doozire-dée soolím na botóo sasu: moó ge doní-duú-dée soolím. Yáa Politiikí-dée doní-duú mángulú bagaaná, yáa liideé yuú budóo-dée doní buka kadánburusí wónluusi sudí monuuvó-deezí; yáa dudó lsoó seedi-dáa moó ge doní-duú buka wóndóm isi: banj bángbuurí ku lsoó seedi-dée báa wé budegée lsoó wánlám ku. Bulé bubaasí dudó, bánvunáa uráa qacuru-curu nába, na badí duú zímberí isi: Yeésu ge banj bovoó buka befeyí lsoó seedi natírú-dáa. (Máaruki 9:38). Yeésu woadó sasu: “idókú mudí na kudavaatí; káma, urú-dée weezuú tekée ukpina-jó, báa a doó ní.” (Lúkasu 12:15). Inú urú liideé-duú laakáaru feyi-duó-dée faawú: “urú liideé-dúu ceeni-dée farím waalá kidíím qabata. Nge waaváa idí toovonúma wóndóm sasu: “ńńńl ge mánlám? Káma, meféyi ná qidaáre lenlé sumaasí mofoó-dáa kidití ná. Beé, nge woadó sasu: wenbí isi maalaná: Méngbesí medée kajaalaawá, buka mosuú kajaalaawá kúbonú, buka magáa medée fasi-dáa kidití ríńa na medée arisikiwá; na me véeri meweezuú isi: “Meweezuú nyowená arisiki qabata nyagbuurí ki isi busí busí kuféyi kínderm; bulé ná, feezí, díí, nyoo buka nyooóo niini-dáa. Amá, lsoó woadó yi sasu: laakáaru feyi-dúu! Nuvowuú kina kudáa mánmuú nyeweezuú; Bulé ná, wenbí nyagbuurí isi ná weení tunaá? Bulé dudó ge bugée weení wánmaarí arisiki iditíńa uroozí ná, buka budegée lsoó-roozí ná.” (Lúkasu 12:17-21). Bulé ná we

ge bíndasí urú a weedjí dúúlinya kɩna kurɩŋa a webedjé iweezuú? (Máarɩkɩ 8:36). Yeésu wɔɔɔ́ we sɩsɩ: “Ikágusí midée laakáarɩ miweezuú-ɔɔ́zɩ na wenbí síkedjii bi ná burɔ... Weezuú waagulú kidjím... Káma, bulé burɩŋa ná, dúúlinya uráa baasí lɔ́ɔ́ ná, bánjaadí ku bulé umú. Mijaá nyú sɩsɩ: misɔ́alé bulé bikpɩna. lcaá ɔ́asam lɔ́ɔ́-dée ɔ́aaná ɔ́acurɩ-curɩ ŋga bulé buwɔ́rɔ- ná, ilé wánv́aa mú wenbí birɩŋa misɔ́alé ná, bidée ɔ́abata... Káma, lénlé midée arísikí we ná, íná ɔ́ɔ́ɔ́ ge miwembiré we.” (Lúkasɩ 12:22,23,31,34).

8. Sitaní – ilé igée bubótɩná rɩŋa ijaá ge na wenbá barɩŋa bɛ́nbelú bubóti ná, ilé wénvedí ku uráa wáɩɔ́ kidavenití-dáa. Imú waagulúiná wembiré. Yeésu wɔɔɔ́ sɩsɩ: “Miwená mijaá Sitaní ge misɔ́alé sɩsɩ: lɩsɩ́ mijaá bika mínlám idée sɔ́alím. Ilé lúɩngéé weení wánlɩsú uráa weezɩní ná ge ɔ́oo biɔ́abaaziya, nge ilé idánsɩŋ toovonúm ɔ́idaáre, káma, toovonúm feyí idáa. Sáati wenkí wɔ́ngoo wénbelú bubóti ná, wánŋmatí iditɩŋa iɔ́wúre na wenbí igée ná; káma, igée bubótɩwú ge na bubóti ijaá.” (Yuháánɩ 8:44). Bubóti “nyaasí tɩrɔ́ ná”, ɔ́ɔ́ɔ́ yini ge nyazi bubóti kúbón di. Bubótɩwá natɩrɩ we urú wánŋmatí ti, natɩrɩ urú “wánŋmaá ti”, natɩrɩ urú “wánlám ti”. Weení urɩŋa iɔ́wúre ná bidí ná, kée bubótɩwú ge káma, wɔ́ɔ́ɔ́ idí ge sɩsɩ: imú igée lɔ́ɔ́ weení idénbelú bubóti ná ge. lɔ́ɔ́ seedi-duú ɔ́ɔ́ɔ́ tánbusí ibelú bubóti. – “A ɔ́ɔ́ntóm sɩsɩ: ɔ́ɔ́ɔ́akáa we ɔ́aná lɔ́ɔ́ ɔ́alawutáa nge ɔ́ánnɩŋé temenuú-dáa, ɔ́egée bubótɩnáa, bika ɔ́adánlám báa we na toovonúm.” (1 Yuháánɩ 1:6). “Asú faasí, alɩfaawá, ɔ́ɔ́wúti ɔ́uráa, wenbí bánlɩsú bagaaná weezɩní ná, lɩsaasí-dɩnáa na wenbá barɩŋa ɔ́ɔ́ɔ́alé bánlám bubóti ná.” (Kedeeziya 22:15). Burɩŋa bidáa, yaasí lúbe nge lɔ́ɔ́ waadí itánjaá ná, “seríya bubóti índi na weení wénbelú bubóti ná...” (Adúwe 6:16-19).

9. Wulɔ́ – kée tulú wenkí urú waaváa idí buwe urú wembiré-dáa ná. Fotoó kɩna kidáa, kegée kɩgbe ɔ́ɔ́, kidavenuú, ayiilá na madaasá bika idée kidavenitɩwá weyéle báa sáati wenkí ɔ́om-dáa ge iwe na idée ɔ́ɔ́ ge tulú-ɔ́u, waazáa voó bika bíɩvedí yi kidavenití lám, biyéle idánbusí

iditíŋa ɪvɔvɔná idée cɔwúre. Bulé bidée tulú tuté híde nge sáátɪ nakírɪ ná, kɪjɔ́ ge dɛfɛé, sáátɪ nakírɪ ná kudáa ɪjɔ́. Kónbuuná lénlé bigée ɪsɪ: bejeé ná, buka kíŋjem lénlé bigée ɪsɪ: kóbuuná ná. – “Amá, kezeŋa wɔɔdɔ́ dásam dásam ɪsɪ: wénbiya kedeeziya ná-dáa, nebére wéngisí tovonúm, bɔgbɔ́ badí bataná kezezí sínjílí uráa ná, na tovonúm feyí dɪná bɔ́dɔ́kɪná kɪdavenití-dée kezezí ná, na bedée badí lɪzɪ ɔvɔvɔ ɪsɪ: baŋ ge buka banabulé tulú-dáa bubótɪná-dée kubɔnáa, buka basuwaaná feeré-dée dásatí baditíŋa bewembé-dáa...” (1 Timɔ́tí 4:1-2). “Baayaalí kɪdavenití wembé agɔɔdée ná adáa.” (Ebírú 10:22). Bijɔ́ ge nyazi bɔgbɔ́ nyɪrɔvɔ níminí ŋu baŋmaarí kudɔ́m kɪdavenúú kɪm.

10. ɪsɔ́-dée – ɪzírɛ wánná wenbí buríŋa bínlám urú wembiré-dáa ná. Nabúru feyí bidelɛŋ waazírɛ dɪnnáa nyazi fitilá ná dɪrɔ; bulé burɔ ge wánná lomaazé ríŋa amɔvɔsá ná, na urú-dée maasírɛ ríŋa buwe ɪwembiré-dáa ná. (Fotowá tɪna tudáa ná, ɪzírɛ dɔdɔ waalú ŋmaatírɛ wendé dɪwe urú ɪzáa-dáa ná ge).

11. ɪzulumɪ kumuutí-dée – níminí tularáa ge tumulú ná wembiré nge tɪgbɔ́ ɪsɔ́-dée sɔalɪm tumulúná wembiré kɪdavenidé. Bulé ge bigée tovonúm ɪsɪ: ɪsɔ́ tánjaá kɪdavenúú-dée sɪm, amá, ɪgée cɔwúre buka iyuú weezuú. Yeésu wɔɔgónɪ ɪsɪ: ɪléɛ kɪdaveninaá ge. (Lukasɪ 15:10). Jíŋgaarí kúbɔŋgɪ ge bigée ɪsɔ́dáa a kɪdavenúú kudúm wegeé idée cɔwúre. ɪzulumɪ kumuutí wánŋmatí-dáa dɔdɔ Yeésu Krisitɔ-dée azimáa tɔm, “ɪsɔ́-dée fee-bú weení wánlɪzɪ dúúlinya-dée kɪdavenití ná.” (Yuháánɪ 1:29).

12. Malaayká – kée ná ɪsɔ́-dée tɔm. ɪsɔ́ sɔalé ŋmatɪná abaalú na alú kɪdavenití lám wɔvókɪ we buka bijɔ́ we yiní ná, na buka baabusí baasuú umú idáa na dɛnyém na buka ɪsɔ́-dée sɔalɪm ɪbusí kíɪsɔ́ kɪjɔ́ bewembé-dáa.

13. Alikuku – ge kezeŋa dɔcɪrɪ-cɪrɪ ŋga-dée ánkitiyɔ, tovonúm-dée kezeŋa kéndjii kɪdavenití-dɔ ná, na tɔm yaavɔvɔdé ná. Cécé ná, kezeŋa dɔcɪrɪ-cɪrɪ ŋga feyí urú wembiré-dáa.

Kelé kadán busí kọjọ́ lénlẹ́ kúdavenítí kée ná wúro ná.

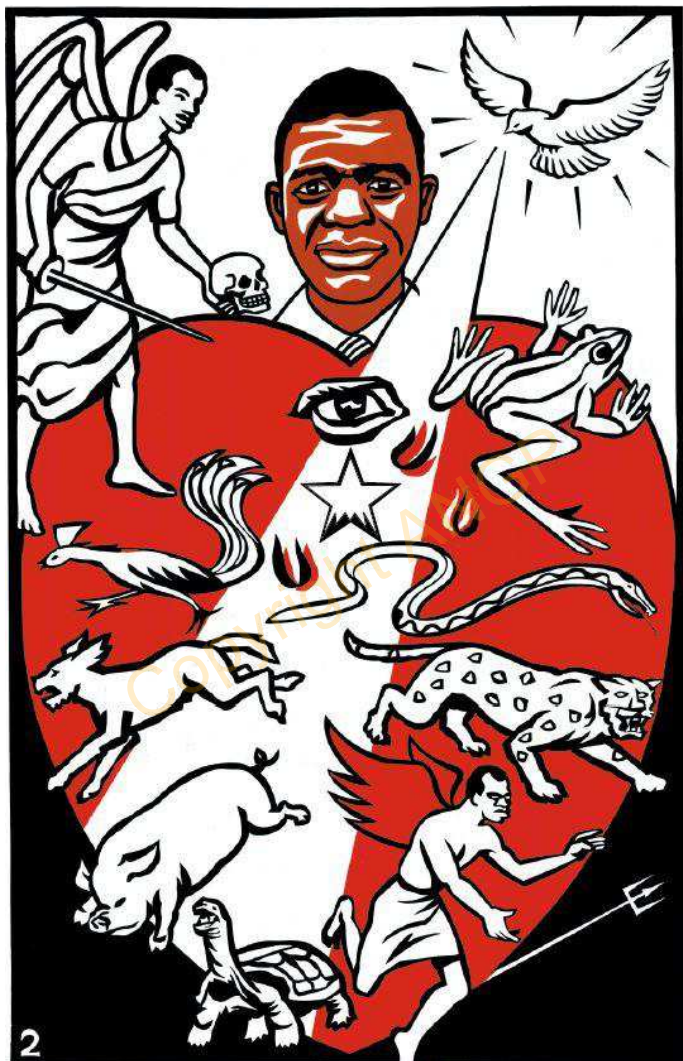
Adẹ wembiré-dée fotoó kina kínlwílí wenbí-dáa nyadítína nyewembiré we bidáa ná, bígaaná nyọ́jọ́ ɛsɛ: ńwuná l̄s̄s̄o. Vuluú yí nyewembiré buka ńyélé yí idée ɔenyém-dée ɔmatíre ɛs̄s̄u. “Fa toovonúm ɔadúu Yeésu Ḱrísito buka ulé ulénya.” l̄s̄s̄o ɛsɛ: umú wánbusí ulá háli bidína, woadó dudu ɛsɛ: umú wéngée nyewembiré, buka umú ifá nya wembiré kifadẹ, na umú idú kezeᅇa kifaló dídáa. Fotoó sulé ńgí wónᅇnᅇn kílwlí-dáa bulé.

FOTOÓ KINA KÍNWLÍ

Wembiré wendé dıgeé buka dıbaasí l̄s̄s̄o cáadı ná. Malaayıká ɔkına tókobí, l̄s̄s̄o-dée tóm, “tugée weezuú na ɔoní ná, tubaá tıjọ́ l̄oní ge tukulí báa tókobí wenkí kọjọ́ l̄oní fuuní leení ná, kánsú háli kataráa weezuú na kezeᅇa, tomáa na yorń balawutaá; tókobí kum kínlwú kú s̄oalím na lomaazé awe wembiré-dáa ná.” (Ebiru 4:12). “Baá gburí basí uráa ge ɛsɛ: kudúm bi ge b́ansím, bulé buwóro ná, tóm fuuná ukónu...” Bulé dudu ge l̄s̄s̄o-dée tóm wónᅇnᅇn urú s̄sɛ: “kúdavenítí-dée, kiverewú ge sím.” Kúdavenúu na wembiré ɔoní-dúu b́nᅇnᅇn boló we azaabá b́wú-dáa na kídée fowúti tıfeyí kazó ná.

Malaayıká tókına ɛnᅇnᅇn l̄uní-dáa urú-dée kọjọ́ b́wú. Bulé b́nᅇnᅇn kúdavenúu ge s̄sɛ: ɔáarína ɔnᅇnᅇn dısulí. ɔɔɔnᅇn ɔabáa ɔwale ti ná, buka ɔonsúu ti tókowá kiféndí ná, ɔánjaalí ti ná, buka ɔnnywazí ti ná, ɔénbeé tudée ɔacurı-curı-ro buka ɔénbeé dudu tudée alaa fıya-ro ná, káma, ɔwale b́gaaná-dée s̄oalím idó-ɔwazí, ńgú t̄nᅇnᅇn kím, kíngoní kısıi buka kılwadí, taláa idíi kı, ńgú bulé ge ɔeweezını na ɔekezezí feyí t́nderń keténgere, amá, wıre néderé t́ngoní tısíᅇ l̄s̄s̄o-dée tóm yaavúde lzáa-dáa.

Đánnáa cé ɛsɛ: Kúdavenúu waabaasí l̄s̄s̄o-dée tóm nú nge wovuluú iwembiré icéle l̄s̄s̄o-dée s̄oalím. Kezeᅇa ɔacurı-curı ńga waabaasí kedée ɔenyém dúu wembiré wendé kúdavenítí-dée temenuú we dídáa ná. l̄s̄s̄o-dée ɔenyém waasú

2. WEMBIRÉ KIDAVENIDÉ WANJAADI LĒERÚ

ɪɔaaná-dáa nge wɔɔɔɔ temenuú ríŋa. Fanándí ndi-ndi tuwe kɪdavenití báa wentí dɪdááre ná, tɪbaasí sewɔɔ. Bulé burɔɔzɪ ná, goobiya tákárádá, kaláádá, ɪfá Yeésu, weení ɪgée dúúlinya-dée ɔenyém ná, ɪsúú nyewembiré-dáa buka ɔeení ɪbuzí ɪlɪ temenuú na kɪdɪmáa-dáa, nyazi wenbí fotoó kɪna kínwulú-dáa ná. Yeésu wɔɔɔɔ sɪsɪ: “mɔɔ megééná dúúlinya-dée ɔenyém, weení ɪrɪŋa ivoó ma ná, ɪdánnuŋ temenuú-dáa, amá, ɪlé wónyúú weezuú-dée ɔenyém.” (Yuháani 8:12). Báa wɪre, ndánbusí ndɔɔ temenuú kɪwe nyewembiré-dáa ná, na nyaditɪŋa nyedée ɔoní, yáa na nyaditɪŋa nyakúɔɔ tulú yáa na bagaaná-dée tulú. Wenbí bɪnbusí bulá ɔasam ná, ɔwúre gée ɔɔɔɔ, – na toovonúm, wenbí buwe lawútaá ná ge seé wenbí burɪŋa bigée temenuú ná, buka hn̄yelé ɔenyém ɪsúú, káma, temenuú kée ná ɔe dée kɪdavenití. Fenɔɔ na wɪlaasí wánvaa ku-dáa ɔenyém ɔíko, nuvoowú-dáa amá, sáatu wenkí wɪsí wánguruú ná, temenuú burɪŋa na ɔenyém kumuutí wéndeleŋ, Yeésu kée ná “toovonúm-dée wɪsí.” Sáatu wenkí ɔaduu waasú Yerúsalem-dée ɪsɔɔ yaasééɔe ná, nge wɔɔɔɔ wenbá bánýám náani, feení na avoo ná, nge we vedí wenbá bónyóm liideé ná, bedée teebíríwá buka wónɔm sɪsɪ: “Medée ɔaaná ge sɪbɔkóni bayaá sɪsɪ: ɪsɔɔ yaasééɔe amá, mɪl mɪgbɔɔ hn̄á ɪbusɪná ŋmuláa yaacɔɔ-ɔe.” (Matíyee 21:13).

Nyewembiré itisi ɪsɪ: ɪn, ɔɪm ɔɪgeé ɪsɔɔ-dée ɔaaná ge. ɪsɔɔle ɪkóni ɪjɔɔ, ɪnyɔɔzɪ, ɔenyém ɪsúú, ɪdée sɔɔlɪm na ɪdée niini. Yeésu ɔokóni sɪsɪ: ɪmú ɪcé-dáa ɔedée kɪdavenitɪwá riké, amá, ɪmú wɔɔɔɔnɪ ɪsɪ: ɪlusí-dáa kɪdavenití-dée ɔoní-dáa na ɪdée kewúraatí-dáa. “Adé ɪsɔɔ-dée bú waasú nya, nyónyúú feezɪre toovonúm nde.” (Yuháani 8:36).

TAABLOÓ TÓÓZO NGL

Fotoó kɪna kínwulú-dáa kɪdavenúú weení wegée ɪɔwúre na toovonúm ná, ɪdée wembiré. Leleedɔ ná, ɪdɪtɪŋa wánná ɪdée kɪdavenitɪwá ndi-ndi, tɪjɔɔ yini ná, buka kɪdavenití tuŋ tɪjɔɔ nɪdaáre waalá ná, tulé tɪwɔ ge Yeésu waazí ɔenɪ ɪbelɪ agaá-ɔ. Sáatu wenkí waaná ɔenɪ ɪbelɪ agaá ná, nge

3. WEMBIRÉ ƉLGÉE NÁ

malaayuká Lsɔ́-dée tɔ́m-dúu waawulí yi idí, ńná ge budeesí biyɔ́ iwembiré wendé wéngée ná, nge waadasí ikisi idée kɔ́davenitwá, nge iwembiré ríŋa waazú kunyɔ́ŋ-dáa. Sáátu wenkí wɔ́ɔgónu wánlám Lsɔ́-dée sɔ́ɔlím kúbónɔ́e dɔ́we Yeésu-Krísito-dɔ́ ná, nge sɔ́ɔlím dɔ́m dɔ́sú iwembiré-dáa, ńná ge waabaasí núl sɔ́sɔ́: Yeésu-Krísito, Lsɔ́-dée bú, wɔ́ɔgónu ulusí idée kɔ́davenitwá, káma, waadú ɔ́ ɔ́sɔ́: umú wánzím ɔ́dɔ́aáre “ɔ́enlí ńbusú ńńí-ɔ́.”

Bulá bulé háli bosutí Yeésu, bovuú yi fulɔ́ sɔ́wá we kɔ́ɔ ná, nge bagaá yi nyimáa ɔ́ɔɔzɔ́ na ɔ́ɔɔɔ-ɔ́ɔzɔ́ ɔ́enlí abelí agaá-dɔ́ nge waazí ɔ́eɔ́e kɔ́davenitwá-ɔ́, ńná ge waadasí ulusí idí ɔ́wulí kɔ́davenúu weení ɔ́sɔ́: umú wegée, bika wángusí iwembiré-dée laakáari na iweezuú. A dǎngalú Lsɔ́-dée tɔ́m, nyánbusí ńnáa nyadí nyazi dɔ́wú-dáa bulé bidée sáátu ge wándasí unáa burɔ́ ńŋuní ɔ́ɔ́ bolíni na Lsɔ́ ná, na burɔ́ ńŋuní wɔ́ɔɔ-ɔ́ɔzɔ́ ɔ́ŋú idée maráawá ná. Nge ɔ́sɔ́: biillí, bujɔ́ kunyɔ́ŋ Lsɔ́-dée tɔ́m-dáa, bulé bidée sáátu ge waadaliú iwembiré Lsɔ́ ɔ́záa-dáa, ɔ́sulúm wéndim, wéŋŋwú wéŋhsúsí, Yeésu woogoduú ɔ́j. Lsɔ́-dée sɔ́ɔlím na idée feezírɔ́ woosú iwembiré sáátu kum ge waabaasí tulí ɔ́sɔ́: “Yeésu-Krísito-dée azimáa, Lsɔ́-dée bú, wánýaalí ku ɔ́eɔ́e kɔ́davenití ríŋa.” (1 Yuháani 1:7). “Lsɔ́ ɔ́ɔuná wenbá baríŋa bewembé wɔ́ɔɔɔzɔ́ ná, bika wénlée wenbá bekezezí waavú ná.” (Yéŋdiwá 34:19). ɔ́eliwá tɔ́m waanmatí sɔ́sɔ́: “Beé weení ɔ́ sɔ́madu mazáa ná: Weení wánlám kunyɔ́ŋ ná, na weení lkezeŋa waavú ná, na weení wánnú mɔ́dóm nudaáre ná.” (Lsayí 66:2). Kezeŋa ɔ́aciri-ciri ńga wándaŋmatí yi Yeésu-dée tɔ́mbiya-dɔ́: “Móobú (medée aléere) bó feezírɔ́-dáa; me jée nyedée kɔ́davenitwá.” Báa sáátu wenkí-dáa nyínbéŋ ɔ́enlí abelí agaá bika nyánnáa Yeésu-dée azimáa wéndim ná, nváa toovonúm ɔ́sɔ́: báa ngbetí wosúlikí ilé ɔ́, ńná ge waabaasí soocí yuú cíko cíko kɔ́davenitwá-dée súúti-ɔ́, káma, Yeésu tutíŋa waazú ɔ́evéésuwá na ɔ́agúnýonum. Ilé waalá báa we nge biyɔ́ yi ɔ́akɔ́davenitwá-dɔ́ “ńná ge Lsɔ́ wenýelé ɔ́aríŋa ɔ́akɔ́davenitwá tí ilé ɔ́.” (Lsayí 53).

Kezeŋa ɗacuru-curu ŋa-dée ɗenyém woosú iwembiré wende, ɗoo ná, ɗiɗáa cɔɔ anmámáɗi nge temenuú wɔɔɗɔ ɗiɗáa; ɗum (ɗenyém) ɗiŋyaali wembiré ɗum buka ɗibusí kufúlúmɗe nyazi ɗɔmbe na Yeésu-dée azimáa. (Isayí 1:18). “Kezeŋa tutiŋa waaváa seeriya ɗekezeŋa usi: ɗegée lsóo-dée biya ge.” (Róma 8:16). Leleedɔ waaváa tovonúm susi: “Weení iriŋa woovú ɗadúu Yeésu ná, idánsím amá, wónyuu weezuú kudenderín ná.” Káma, “Yeésu-dáa ɗonýuu ceetí na idée azimáa-dáa, ɗedée kudavenitwá-dée ceetiwá wánluná, idée soolím buwe ɗɔɔ buka buɔɔ liideé ná ge.” (Efeszi 1:7). Ɖedée tonú-dée moɔɔlé moyúu buɔɔ-dée kudavenití waaváa níbaawú leleedɔ soolím asicé ŋi usi: ɗuyúu weezuú lsóo-ro buka ɗilá idi-méere, “Ilé weení wɔɔɔl-ɗáa kaɗáa ná.” Isi: síusɔɔlí ɗúúlinya ná, na ɗúúlinya-dée báa we ná, leleedɔ ilé usɔɔlé lsóo na lsóo-dée báa we.

Fotoó kina kidáa, fanáɗi Wentí tigée ná, kudavenitwá ná, tunáa tudí leleedɔ urú ceení wembiré wɔɔ; amá, sitaní sunge usi: kum kudánlú kɗaaná kubíŋga-dáa, nge kígisi kínbéŋ kiwóro, maasíre-dáa usi: kínbusi kusú ɗuɗɔ. Biyelé ná ge ɗadúu Yeésu wáɗu-ɗáa zimbíri usi: ɗukodoo amá, ɗusuluu na ɗibusí ɗiyooná sitaní buka ilaná-ɗáa bolíni.

TAABLOO NAASAA NGI

Fotoó kina kinwulú cɔɔci-dúu wooyúu tovonúm feesiire ŋde na idée kudavenití muú ɗadúu na leeri Yeésu-Krisito wɔɔgbɔɔ idí ilá saarɔɔ, idánlám kuurí báa we-dáa asée ɗadúu Yeésu-Krisito-dée ɗení abelú agaá weení urɔ baagá ɗúúlinya ríŋa urɔzi ná nyazi wenbí igée ná ɗúúlinya ná.” (Galatiya 6:14).

Yeésu waazí ɗení abelú agaá-ro buka urɔzi, ɗibusí ɗisi ɗedée kudavenitwá-dáa buka ɗuyúu weezuú na tovonúm. (1 Petíru 2:24). Cɔɔci-dúu baagá yi ɗúúlinya-ro ná. Galatiya 5:16 wánbasí-ɗáa usi: ɗunúŋ ŋŋunáa wenbí kezeŋa soolé ná, amá, ɗigogúti ɗilá tumáa weená tonú soolé ná; nge Galatiya 5:25: “Adé ɗowená weezuú kezeŋa-dáa, ɗunúŋ ɗuɗɔ ŋŋunáa weení

"Baagá máana yu."

Galatíya 2:20.

"Sú kudaveníu-dáa
na nyúú weezuú
Isóo-ro, na ɗadúu
Yeésu-Krísito."

Róma 6:11.

"Medéndi ge usu:
kuurí-dée lomaazé
na kpina agaaná
ilaná ma bolni
bika maaná ɗadúu
Yeésu-Krísito na
idée ɗeníi abelí
agoá."

Galatíya 6:14.

4. BAAGÁ MAANÁ KRISITO

kezeṅa we idáa ná.”

Fotoó kuna kudáa, dǎnnáa dǎnǎ abelú agaá weení ɽo boǎkú. Yeésu ná, nge baalusí tókowá ɽoǎzǎ. Dǎnbusí dǎnáa agbaazáa weená bóosútíná Yeésu buka wánnú nuǰánsí ná, káma, “azaabá wenkí kíidi ulé ɽo ná, kudúná dǎa dǎdée feezǎre.” “Baamá yi, baǎu feezǎ ɽo dǎdée kudavenitwá-ɽoǎzǎ.” “Eróodu na idée wambaaráa bánmuǰé yi nge bosuú yi tóko kuseemuú cǎn-cǎn sáátu wenkí bóosutí yi dǎdewulá buté ná, nge baaluú fuuló kana soǎwá ná; nge bogbóǎǎ boǎú ukujúú” ngú umoǎná síká fuuló ge. Nge báǎu dǎnǎ naáru unuuní kudǎwú-dáa ngú wúro-dée dǎriká ge bumoǎná becéle yi nge bolúúsi badí waazáa-dáa buka bánmuǰé yi bóndóm sɽsɽ: “dǎsée Yúda nába-dée wúro!” Belé bóndóǎǎ náǎolumáa ɽoǎzǎ, nge balusí dǎnǎ umú unuusi-dáa, nge belé bosutí ukujúú-dáa.

Sáátu wenkí báanáa ɽsɽ: baadú feezǎ ɽoǎzǎ buka bánmuǰé yi ná; bedǎná yi bagagaá. “Cǎǎcǎ-dǎná” dǎbata we yíǎ ge bulé bǎedǎjí, bǎnseé ɽsɽo cǎǎciwá-dáa, buka bánmuú ɽsɽo-dée kíidiim dǎcɽɽ-cɽɽ ná, bǎndéedi yǎndiwá na, bulé, bogúti ge bǎngám beleeɽú báa sáátu wenkí dǎdǎ na bedée kudavenitwá-dée laakáasíwá. “Wenbá bóndóm ma sɽsɽ: Dǎdúú, Dǎdúú ná, bándánsuú bǎríǰa majaá-dée dǎaná dǎcɽɽ-cɽɽ ná kowe ɽsɽódáa ná, kadáa, amá, weení iriké wánlám majaá weení ɽwe ɽsɽódáa ná, idée soǎlím ná.” (Matíyee 7:21-27).

Fotoó kum kíriké kudáa, dǎnnáa Yúdasí-dée boǎyóǎ, weení wǎogbóǎǎ dǎdúú Yeésu icéle kudavenináa buka umú liideé biyé loǎó, káma, liideé-dée soǎlím wǎoǎǎǎ iwembiré-dáa buka alé ánbusi íkezeṅa. Mutiká, na kparóǎ... nge soǎǎaawá wenbá baagbá Yeésu nuwoowú kum kudáa ná, nge boǎogbóǎǎ baalá ná badumére. Nná ge belé boǎogbóǎǎ buuré wendé dǎro bǎǰmáa kaáǎe hált loǎó ná, bóndóǎǎ teté ɽsɽ: banáa weení sigbóǎǎ idée caabá ná, budée sáátu kum ge, wentí ɽsɽo weewéeri andébiwá ná, bisulikí: “nge baadaráa idée tókowá nge boǎoǎǎ teté banáa weení sigbóǎǎ idée caabá ná.” Nge belé baalusí bǎríǰa ɽoǎzǎ buka bóngbóǎǎ bónbó, bóndóm sɽsɽ: “Dáa-dánjaá ɽsɽ: urú ceení kée ná, dǎdée wúro!”

Lraa ríŋa soolé isi: baám bamuú lsoo-dée laadáa, teewú na wisi, amá, bándánjaá baavusí badí lsoo-dée kewúraatí kudumti-jó. Nebére we baanyi isi: lsoo we a saátu wenkí báasú wentí-dáa bowe ná, yáa níbaaní wedée we ná, na baaganaá isi: lsoo we.

Soojaa náaru waadulúu lwoolúu kudumuú na bedée cúncúŋá “hí ná ge lím na azimáa waagalí.” Naaní ná, kalimbawú ubó ná, Petíru wónjoolí buru naabúdoozó isi: umú waasí Yeésu bú aléere abaawádúu izáa-dáa; amá, bulé buwóro, waalá túuba buka wénwú wénsisi. – Mínvéeri midée kudavenitwá na mulaakáasíwá Yeésu? Yáa bujó mú feeré uráa izáa-dáa? “Biiyéle ná ge, weení ríŋa weevéeri ma ikudavenitwá uráa izáa-dáa ná, moó dudu ménvéeri yi medéndí majaá weení lwe isóódáa ná, waazá-dáa; amá, weení ríŋa weegísi ma uráa izáa-dáa ná, moó dudu méngísi yi majáa weení lwe isóódáa ná, waazáa-dáa.” (Matíyee 10:32-33).

Yeésu woadó dudu isi: “Weení idogboó idée dení abelú agaá buka ivuú ma ná, tadú ma giríma.” (Matíyee 10:38). Doolé kúboŋde kée ná, wenbá baríŋa basíŋe Yeésu-Krísito-dée buuré kúboŋde-ro ná!

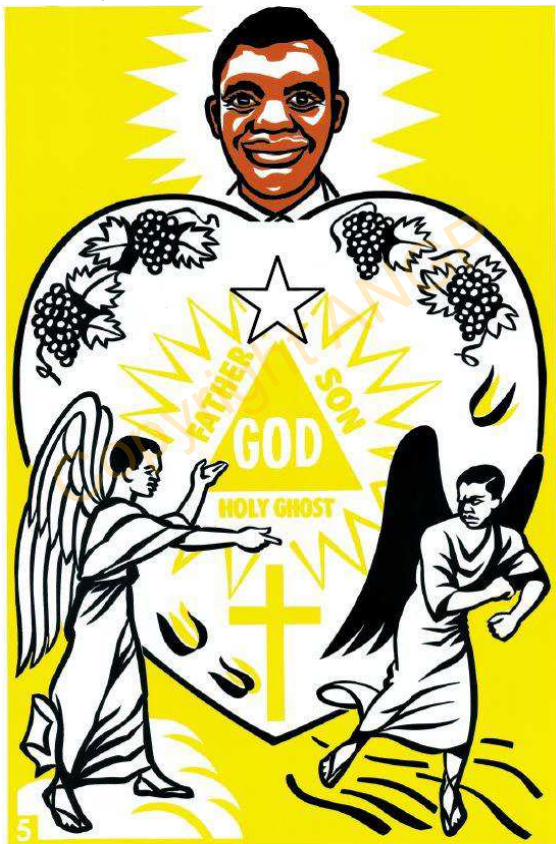
Llé igée buuré ge busí busí,
lsoo mewembiré binú-de,
Nyazi dán kina kudú,
Lím lawútaá ge badú,
Medée buuré, medée doní,
Medée daaná kumusiká-dáa,
Mayaagabisi-de amowe kunyón-dáa:
Llé ge Yeésu, leerú.

TAABLOÓ NDUWA NGI

Beé kudavenuú weení lsoo weleé yi buka iyaalí iwembiré dibusí daciiri-ciri nde na idée kudavenití ceetí bidegée ná nabúru feerí na idée kunyón nudi dabata, lsoo-dée daaná, lsoo yaacóóde, dajáa, bú na kezeŋa daciiri-ciri ŋga, ŋhúnáa

Soolim
Niiní
Feesúre
Súuru
Kazóo

Isóo-dée asiirí fuú
tóm qókí niiní
defeé
Galatíya 5:22

5. ISÓO-DÉE ÐAANA

wenbí dadúu Yeésu-Krísito woadó ná: “Adé naáru soolé ma, ulé wónđóki modóm buka majáa soolí yi; dǒngóni ǐjǒ buka dǐlá dǐdée yaacóde ǐjǒ.” (Yuhááni 14:23). Na Yeésu-Krísito, lsoó-dée gírímá, na idée hálbárááká waasísí urú.

Wembiré dǐm dǐbusí sinje lsoó-dée daaná. Bǒdǒs sitaní. – Doo ná, fanándi wentí sitaní tiná tudée yúkó ná, bubóti ǐjáa ná, dǎnnáa kezeŋa dǎcǐri-cǐri n̄ga, toovonúm-dée kezeŋa. Doo kavuh̄ ge tǒnǔ-dée kpelǒs ge, wembiré waabusí tuwú kazóo n̄gi kusúwaná kezeŋa bíya n̄hináa: soolím – niini – feezíre – nyadí vuusí – kazóo – súuru – dǐfée – tǒm dǒkí – lsoó-dée asiirí fuú na wentí tǐuga dǐdǒ ná, dǎcǐri-cǐri lsoó-jǒ na uráa-jǒ. Leleedǒ ulé waabusí tuwú kifalǔ kǐbaasí gurubú ná, buka kugútuluú kée toovonúm ná, dadúu Yeésu-Krísito na tuwú kǐm baadú tuwú-bíya. Lomaazé amú na tuwú bíya idǒ ná, aseé insíŋa ná, Krísito na Krísito riké, na idée maráawá ǐjǒ nyadáa: (Yuhááni 15:1-10). Káma, kezeŋa dǎcǐri-cǐri n̄ga woosuú iwembiré-dáa nge waamú lím liríi kezeŋa dǎcǐri-cǐri n̄ga idáa, ulé woyuú doní idǐi tǒnǔ na kudée. kpina soolím-dǒ, baagá urú kibuní. Ulé wénweezí iditíŋa feyí dǐdǒ usi: unáa, uní na utékina riké, amá, na toovonúm faá, káma, toovonúm faá Yeésu-Krísito kée dǐndǐi dúúlinya-ro ge. Ulé lwe weezuú-dáa ge na idée tamǒ toovonúm n̄gi kǐnweezí buka kujǒ doní ná, na idée tamǒ na sam̄ sisi: umú idamá dadúu Yeésu-Krísito-dée kabísí. Ulé lwe weezuú-dáa na lsoó-dée soolím kǐnléeri kifeylná tem ná.

“Kujú niini ge wenbá boyuú wembiré dǎcǐri-cǐri n̄de ná, káma, belé banáa lsoó.” (Matíyee 5:8). Wúro Dawudá fúnnyí usi: yowuú kúbǒngi we kǐnlám iditíŋa iwembiré-dáa buríŋa ná, idée arísikiwá na idée dǐi yoní-dáa idée lberewá bowe uró ná, bulé dǐdǒ ge ideyéle idáa sulú usi: “Óó. lsoó, maá madáa wembiré dǎcǐri-cǐri n̄de, kée madáa kezeŋa buka n̄gburí ke!” (Yéndiwá 51:12). Dadáa naáru tánbusí iyaalú iditíŋa iwembiré; ngú bulé dǐdǒ ge dadáa naáru tánbusí umaá wembiré dǎcǐri-cǐri n̄de idáa. Budegée cǒwúre kée na toovonúm lsoó izáa-dáa nyazi wenbí andébi Dawudá waalá bi ná, wánzulú lsoó usi: ifá umú wembiré kifáde ná, nge

bínbusí bulá. Amá, lśóo soolé ulá kpínđe kufáđe mú-ro. Budegée mínyarí mudée tókowá tulerí ná, na mudée adeewá na muditɔɔna mudée toovonúm ná, na tamaasí faalá unsí, nge mínbusi íbísuná mi wembiré lśóo-dée ɔanáná komɔɔ yi ná, ngú, ulé wánzululú ge usi: imú usúná-dáa, káma, waalá tamɔɔ aleheerí ŋgi mú-ro buka wónɔɔm sɔsi: “Mánburí mú-roɔɔí lím ɔacurɔ-curɔ ŋbi buka ulí márn-márn. Mánýaalí mudée anmáɔmáɔi tuwe mú-ro ná, ríɔa ná mudée lizaazí sɔwe mú-ro; mánvára mú wembiré kufáđe buka maɔú mú-ro kezeɔa kífalɔɔ; mánlɔɔlɔɔ nyɔɔɔnɔɔ-dáa wembiré ɔɔɔɔ nyazi buuré ná, buka mavára mú wembiré ɔɔɔɔ sɔm ná. Mánɔú medée kezeɔa mú-ro buka meyéle ivuú medée maráawá na magburí mú ukɔɔ ye ilaná tumére.” (Ezekíyeeɔl 36:25-27). Beé Nuuvó Testamaá gutolulú ge sɔsi: lśóo wɔɔɔɔɔ idée bú, Yeésu-Krisito-dée azimáa unyú kuro.

Fotoó kuna kudáa ɔannáa ɔuɔɔ malaayíká kudáa. Ngú málalaayíkawá tumére ge bánlám bowutaá wenbá baríɔa subokóni boyuú weezuú kudéńdém keténgere ná, buka buvára we níbaawí usi: baalaaráa báamulí ná, wenbá baríɔa bánnlí. lśóo-dée nudaáre ná. (Yéńdiwá 34:8; 91:11-12; ɔaníyeeɔl 6:22; Matíyee 2:13; Tumé 5:19; 12:7-10).

ɔannáa sitaní ɔuɔɔ fotoó kuna kudáa. lśíɔe wembiré-ɔɔ nyazi wónjɔɔ a sáati wenkí woyuú faatumáa ná, íbísu usú ɔɔɔaare kubínđe-dáa. Bulé burɔ ge ɔadúu Yeésu-dée wambaarú naáru wánɔú-dáa zímberí usi: ɔɔɔ nuvooní-dáa buka músululú, káma: “mudée íbere, sitaní, wónjɔɔ mú nyazi guuní weení nyɔɔsí wánjaarí yi, buka wánjaadí wenbí sɔɔí ná.” (1 Petíru 5:8). Sáati nakírɔ ná, wánbísu ná ɔɔl ge nyazi malaayíká ɔenyém ŋní, buka wánnaarí wenbá baavára lśóo toovonúm ná, bedée ánkéliwá káma, belé befeyuná yaadɔku-ɔe, káma, bedée ɔúúlinya soolím waagulí ɔɔmúní, buka buɔɔ yi kaalé subusí íbelí bubóti wenbá bɔɔɔɔɔ badí bataná lśóo ná, wenbá bedí ná balawuta. Bulé burɔɔɔ ge, bumɔɔná ɔɔɔná sitaní, ulé íseé ilaná-dáa bolíni. (Yakúbu 4:7).

TAALÓO LOĐÓ NGL

Beé bujó kunyón urú weení wɔɔjɔlɩ idée tóm ná. Waazíre kudum-ɔe woovú, káma, waabaasí dóm idée toovonúm fáa-dáa, ngú waazíre líndé beená uríŋa idée kpɔmɔɔ-kpɔmɔɔ, buka girima feyí dɔɔ buka lwe wánjaadí dúúlinya. ðenyém wenkí kɩwe idáa ná, kibísi kɩgbeduú amá, iwembiré-dáa, dáasutíwá wentí tɩnwulú idée kpurítu ɩsɩ: ukónu idíi kunyón ɩna Yeésu ná, tídánnaa dɔɔɔ. Takítíwá waalaaráa tumuliná yi nge tulé tujó ná, waavúú ngú bibɔɔzɩ ge ɩsɩ: ɩlaná ti yowuú. Lé bibɔɔzɩ ɩsɩ: iwélesí ɩnɩ lɔsɔ-dée ŋmatíre ná, leleedɔ ge ulé waabaasí welesí wenbí ɩsɩ: baaváa yi buka bujó kaalé ná, na idée tamɔɔ títé ŋɩ takírúú waalá yi ná. Nabúru wónɔŋónu tɔ sɩsɩ: wónboɔɔ lɔsɔ yááseeɔɔ dɔɔɔ, buka idée dúúlinya sɔalím múusaá idée lɔsɔ séédɩ-dée jaabá deesí, amá, lɔsɔ-dée sɔalím waazalá kaníŋa iwembiré-dáa. Idée kezeŋa waadaráa lomaazé ŋɩ-ŋɩ-dáa. Ulé waabaasí dúúlinya sɔalɩ ngú ulé wónɔm na idée toovonúm ɩsɩ: ɩmú ɩsɔalé lɔsɔ ge báa ŋgberé ɩmú iwembiré-dáa; wɔɔɔ wenká kónɔŋná tulú ná, káavúú. Ulé idáasúú ðenú abelú agaá dɔɔɔ niiní-dáa, káma, ulé waabísi yi, súutu yini ŋɩ idáncaatí ná. Idée toovonúm fa waabísi tɩnselíi, ulé weyéle súú na sulúntíwá, ɔɔɔdaaká wenká kowe ɩna lɔsɔ balawutáa ná, waazalá wenbí budáa riibá feyí ná, na idí talú yem kée ná wenbí-dáa iwembiré we ná; ulé waaráa níbaawú cíko cíko tákurú weení iveeráa iwembiré-jɔ... ulé ɩsɩ: bujó ɩmú niini dɔɔɔ budɔɔ káma, dónɩre wendé dɩwe ɩmú na dúúlinya uráa balawutáa ná, dɩgɩlú dónɩre dɩwe wenbá báaváa lɔsɔ toovonúm ná, balawutáa.

Tuluú-dée kezeŋa kée dɔɔzire ŋga ge, káncáadi ɩsɩ: Kasúú. Weení ivoó Krísito wɔɔɔɔ ɩsɩ: baalísi yi sím-dáa na cɔetí dɔcɩrɩ-cɩrɩ ŋɩ nge ulé waabísi Krísito vuurú dɔɔzire-dúú. Sulúm nyóɔɔ we tɩnmám idaráa wɔɔɔ, tɩnjaadí yaazúúɔɔ. Tulé tɩn báázuná sáatu nakírú “maasi ɩsɩ bulé ge” buka wánlísɩ idí, sáatu wenkí lwe idónɩnnaa dúúlinya-dáa ŋba-jɔ ná, ŋŋnnaa jíŋgaarúwá natírɩ-dáa ná, lénlé bujó yi feere yáa nɩdáare ɩsɩ: bɔkɔkpɔɔ ɩmú ɩsɩ: kujúú-dúú, dóní feyí-dúú yáa

6. WEMBIRÉ BAADAKÍ-ÐE NÁ, ÐIDARÁÁ

“bú”. Ínà ge sitaní wánsaasí yi inigbamú-dáa usi: bidegée sinje riké wónwòsí ku nyedée weezuú kezeṅa we kidáa ná. Lomaazewá na dèdée tónú kpina soólím tibaasí dudu tutuwú. Bínbuzí bukóni leledé kina usi: babaazí amuuzé sikaá íná, buka bónbodé dabáade-dée daamíni-dáa, lenlé bánlám anmáṅmádu wentí budobozí usi: baalá ná, buka bényelí bedée lbere wándasí we tóm sisi: bulé ge bányáá usi: dúúlínya ngú bulé ge “kudavenítí lám kudúm bi tekée kudavenítí.”

Bulé ge bigée toovonúm sisi: dānbuzí dila naburu ade fò-dáa simísi kudavenítí we sɔ ná, na lomaazewá afeyí daciɔ-cɔ ná, anguruú daagujɔɔnɔ-ro, amá, dègée wenbá usi: babaasí ná, adeyéle we bojò dadáa nge deyéle badú bedée dɔndoláa dèwembé-dáa buka badú bedée laakáasi sudaavé ná. Adé dáaváa sitaní deniiká kumuuká, lé idényelí daanɔnɔ ríṅa kpɔwú, buka wánnaarí dudu dèweezuú na dèdée kezeṅa wónboná azaabá-dáa. Bulé burɔzí ge lɔɔ wándú-dáa zimbiri báa saátu wenkí-dáa sisi: dísée dúúlínya-dée kpina soólím dèdée afebiré-dáa buka dikámɔɔzíná kudavenítí tudée cɔwure báa. íṅnɔ-dáa dɔj. Iyéle dísée dibó Yeésu-jó, dèdée leeru, dèdée weení wánzisi báa we ná.

Írú weení mílnáa cé bozɔ iwembiré fotoó kina kidáa ná, wánwɔ́ usi: zaarí-dúnáa na ubewá wenbá badánjáa bovuú Yeésu-Krisito-dée wúli ná íbulé. Na bóndoná zaarí na bazulumíni wentí bánṅmatí ná tómwá faalá faalá ná, bónzóm buka bónɔ fèezí wembé weená a gée Krisitu dénnáa ná, ngú bulé ge wembiré wendé dɔdaaráa ná, dɔdānbuzí duyuú weezuú yoniwá-dáa. Krisito-dée fuurú naáru waanáa bulé ná, nge waabaazí uráa sewɔ bigúli lɔɔ. Sewɔ kina “usi: we ge usi botɔ? usi we ge uráa usi: bokóni baalá, waabisi ná yi uráa-dée yom íná ge waalaná lɔɔ bolíni. Nyedée cɔwure na nyedée baaná wánwúli adí saátu wenkí nyowe lomaazé-dáa ná, na tamɔ kudelɔ ná, tɔncaarí tidí usi: tɔsú wembiré dɔna dɔdāa. Dom kudavenuú, suusi-dée dom waadú líli saátu wenkí bagaaná beená usi: bam boyuú báa we bigúli-dáa ná, lé iwelesé usi: adé dānbuzí dɔfa umú fatimáa cíko

dewembiré-dáa, budulubú dánwɔɔɔ wenká fanándi laakáasi na dɔɔzírɛ wánbuzí ba suuná ná.

Bifeyí kaalé isi: diyéle liideé-dée soolím isubú dewembé-dáa adé dáadabisiiná laakáari na basiti wentí dádúu Yeésu-Krisito sáati wenkí wɔɔɔ sisi: “Iyéle dóm buka isulubú na ikásaláa tákutwá-dáa.” Matiyee 26:41; 1 Korínto 10:12 wɔɔɔ isi: “Bilé ná, weení wánmaazí isi isíŋe ná, alá laakáari isi: ikókóni isaláa!” Isuú Isóo-dée malifáawá-dée tókowá ríŋa míl-ro na ibusi isíŋe sitaní-dée lonwá izáa-dáa!” (Efɛɛzi 6:11-18).

TAABLOÓ LUBE ŊGI

Fotoó kuna kínwulí wembiré wendé dídánjaa buzáa-dáa bodé ná. Irú ceení wánvúŋ yuú dɛnyém, nge weedji Isóo-dée alubaaráaká, ilé waabisi kezeŋa daci-ri-ri ŋga dóni, amá, ilé weeyéle níbaawú kiféŋgi. Kulé dudu kínwulí cɔwúre wendé dɔwe irú weení idegés keténgere ná, yáa weení ideyéle idí na Isóo ná, báa beevéeri yi toovonúm tóm, “tóm kazóo ŋdi” báa tumusa ná, nge baawulí... Irú weení wángbaasí iwembiré doní sáati wenkí Isóo soolé ikóni ɔj ná, wónbodé kudavenití-dáa báa sáati wenkí-dáa buka idée faalá caarítwá tényelí ilaazí.

Yeésu tutiŋa, waanmáti weení weegisi buzáa-dáa bodé ná, idée cɔwúre Lúkasi-dée tákaraqá-dáa 11:24-26: “A sáati wenkí kezeŋa wenká kefeyí daci-ri-ri ná, waalí irú-dáa ná, kelé kíndéé laadóo wenká kɔɔ alubaaráaká feyí ná, isi: kam kánjaadi fɛɛzírɛ. Kodónyúu, na kelé sisi: mánbisi maɔaná-dáa lénlé magaluná ná, a sáati wenkí kadaláa ná, kónmɔɔná ge bángbaari buka bonyɔɔzí kelé mám-mám. Nge kedéé kəkəkɔɔ kezezi sɔɔɔ nyínní bigubú ke ná, sɔɔɔ lube katasná kadí: nge sɔɔɔ daaná-dáa, sɔɔɔ ŋná ge irú ceení-dée cɔwúre kedɛɛziya ŋde waagulí kadaá ŋde. – 2 Petíru 2:22: “Bigóni belé bɔɔ ŋŋnáa wenbí duduure nadíri wɔɔɔ sisi: fɔo waagabisi kɔɔɔɔ wɔɔ nge afáa alú waavuní bɔɔwubú-dáa isi: gúnsɔɔ.”

7

7. WEMBIŘÉ ĐONÍ ŃĐE WAABÍSL BUWŃRÓ

Isóo-dée tómbiŷa baná bónɔɔzɪ-dáa cɔwúre wendé-dáa weení iwembiré wónbodé budáa na buwóro ná, yáá kudavenuú weení weegisi kée ná. Kudavenití na tudée bubóti-dée kewúraatí waagabisi tujó wembiré dɪná dɪdáa na buka tubuzí tidjii tudée kewúraatí. Bulé dɪdɔ ge urú ceení ɪzáa-dáa wánwulí hálí na sinje wenbí-dáa iwembiré we ná. Kezeŷa dɪcuri-curi ŋga, dúvooré kuféndé, dɪwe tulaasi-dáa ɪsɪ: dɪlú wembiré dɪná dɪdáa, káma, kudavenití na kezeŷa dɪcuri-curi ŋga bándánbuzí bojɔ dɪdáare kúdúmɔ. Wembiré dánbuzí dɪgée ɪsóo-dée daaná na sitaní-dée yaajóɔdé. Malaayuká weení ɪgée ná ɪsóo-dée tóɔ ná, wendéé dɪdɔ bujɔ kunyón, buka wénbeé ɪwóro dɪdɔ tamɔɔ-dáa ɪsɪ: urú ceení wánlaasi ŋɪŋnáa bú weení wónɔɔzɪ ɪjáa-dée liideé ná. – Lúkasɪ 15:16-18: “ɪlé ɪsɔɔlé ɪtɔɔ bání bɔrúní bánjaaluná afáa biya ná buka iyuú fɔɔɔ amá, naaru dánváa ɪ. Nná ge waanaaraá ɪlaakáaru ɪkábisi ná ɪdɪtɪŷa ɪro, nge ɪlé ɪsɪ: ...Mángurú mánbisi ná majáa farándɪ na mɔɔɔɔ ɪ sɪsɪ: Majáa mayisi ná ɪsóódáa na nyɔɔ, mɔɔɔmɔɔná ngutí nnýaá ma ɪsɪ: nyɔbú.” Caáwu waaná ibú wegée ná, nge wejee ɪ nge waadú ɪ feezíre-dáa.

Amá, dɛdée fotoó-dáa, wenbá begée na toovonúm ná, befeyí, urú ceení ɪdɔkɔɔ ɪdɪ ɪcéle ɪsóo na toovonúm, ɪlé ɪdánjáa ɪdée ceetí Yeésu nuvó-déezɪ. ɪdée tulí a ɪsíɔɪmatí cɔɔ ge nyazi nyuruú badú kɪ nímíní-dáa buka kuseé cíɔ-cíɔ nge boɔɔɔ kɪ bánwaazɪná feezí; tulé tɪndóm. (ɪŋmaraná súm) ɪlé ɪwená nígbamíni, amá, ɪlé ɪdánni Yeésu-dée lowú. ɪwená ɪzáa, amá, ɪlé ɪdánbuzí unáa azaabá boɔwú kɪfeyɪná tɪŷa ná, nge gúfuláa kubónbónɪ ɪnuvó-déezɪ. ɪlé ɪfeyɪná feere buka ɪsíŷe ɪdée kudavenití-dáa. Sitaní kée ná iwembiré-dée wúro. ɪlé ɪjɔ ɪkewúroɔ kpeloɔ-dáa. Bínbuzí bukónɪ dɪdɔ ɪsɪ: urú ceení woyuú girima-dée fefelimá, ɪcɔwúre wánwulí nyazi ivó ɪsóo ná, ŋɪŋnáa boɔlaawú wenkí báavuláasi kɪ ná, “amá, buka, kudáa woosú na ɪsɪdáa-dée muɔwá na wenbí burɪŷa bifeyí dɪcuri-curi ná.” (Matíyee 23:27).

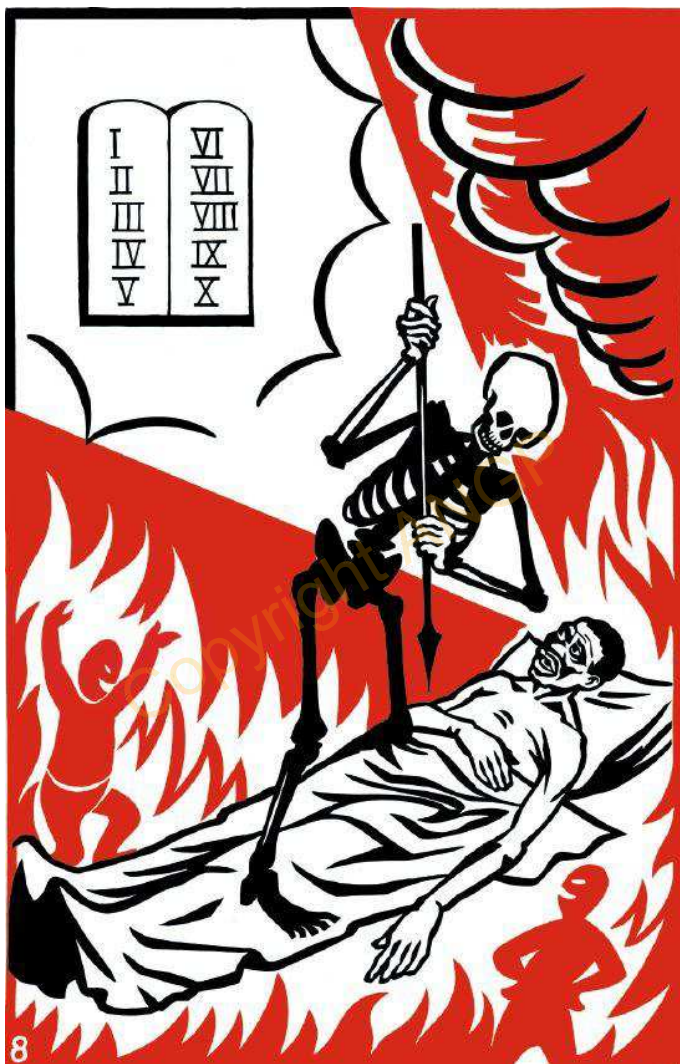
Bubɔtú ɪjáa waamú ɪdeedɔ kezeŷa toovonúm ŋga dɪdáare. Fanám báa weení, kudavenití báa wentí wánnúnɪ uná sitaní beriké, nge kezeŷa kefeyí dɪcuri-curi ná, waamú ɪleedɔ

iwembiré. Báa ññuní ge waalá usi: ɛzɔɔlé ulú wenbá bannaazí uráa banɔɔzɔ́-dáa, belé bánbɛ́si ge boɔ́ki yi na bedée agbárángbárawá. – “Weení wɔɔɔɔsɛ́ andébi Múusa-dée maráa ná, wánsím cɛ́tí feyí, adé uráa nɔwélé yáa noodóozo waaluzí seriya; azaabá wenkí ge mɛ́nmaazí usi: bánbuzí bavɔɔná weení wɔɔgbɔ́ ɛsɔ́-dée bú ɛɔ́vú ɛɔɔvɔ́-dɛɛzɛ́ ná, weení ɛɔ́kɛná usi: ɛmú waasí azimáa ɔ́ɔ́dakaá ñná ná, ngú alé abísɛná ná yi ɔ́aciri-ciri ñní, na weení wáɔɔvɔ́dɛ́ ku kezeɓa wenká kaluzí yi ná?” (Ebíru 10:28-29 ɛgaláa ɔ́ɔɔ; 2 Petíru 2:1-14).

Adé fotoó kɛnɛ́ kulú cɔwúre wɛndé-dáa nyewembiré we ná, mɔɔ́ndɛ́, goóna ɛsɔ́ buwɔɔɔ́ ɛwú feyí na nyewembiré ríɓa. ɛlé wánbuzí ku ɛlé ɛzɔɔlé ɛcées nyedée kɛdavenitwá; adé nyɔɔgónɛ́ ɛjɔ́ na kée toovonúm ñɓi-dée kezeɓa. Kónɛ́ ɛjɔ́ nyazi cɛɛnɛ́ɓa wenká koobó Yéesu-jɔ́ kóndóm yi sɛsɛ́: “Adé nyɔɔɔɔlé nyánbuzí ñlá ma ‘ɔ́aciri-ciri-dúv.’” (Máariki 1:40-41). Amá, adé nyanumaá nyewembiré gbaasí ɔ́oní, adé nyɔɔɔɔlé temenuú bigulú ɔ́enyém, tamɔ́ nekére feyí, ɛɛemá feyí, káma, nyaluzí sím nyélé weezuú ɛuzí” – “Káma, kɛdavenití dée kɛwerú ge sím.” (Róma 6:23).

TAABLOÓ LUDÓÓZO ÑGL

Céncé ɔ́annáa sím woogoduú weení wɔɔjɔɔ́lɛ́ ná ɛjɔ́ na kɛdavenitwá weení báa ngberé wánbɛ́sɛná ɛdée keɛtí wánsí ceré ná. Adé boɔ́nɛ́nɛ́ woózú na kɛdavenitwá, beweezɛ́nɛ́ na kɛdavenití lám-dée sím bigegerɛɓe ná. Sím-dée kezeɓa we leɛɛɔ́ ɛkɛjɔ́-jɔ́. Kɛdavenití-dée ɔ́ɔ́lɛ́m bubɔ́tɛ́ ñdɛ́ wéɛnɛ́ngulú. ɛlé wánvára ɛzáa na yowú toovonúm ñɓi kɛdavenití-dée kɛverewú-dáa. Tɔɔvú-dée wahála kúɔ́ngɛ́ azaabá-dáa wɔɔɔ́ki yi, waaná usi: ɛdándábuzí ɛsúvú ɔ́ɔ́dakáa-dáa ɛna ɛsɔ́, ɛsɔ́ weení, nyegísi yi buzí buzɛná. Kibínnáa “ɛɔ́ɔ́ndɛnáa” bánnɛ́ ɛndáare sɛbasɛ́ɓ ɛkɛjɔ́-jɔ́ ná, na bedée tuté tómwá tɛnváa we ɔ́oní ná, tánbusí tuleé yi. ɛdée arísikiwá, wooyú tɛ na kɛdavenitwá ná, tánbuzí buduusí iweezuú, yáa buleé iweezuú, yáa ɛvɔɔsɛ́ sím sɛbukpɔ́ yi ná. ɛlé waaná usi: ɛdánbuzí ɛɔ́ki ɛdɛ́ ɛsɔ́-ro káma, sitaní wɔɔɔɔ́ yi níbaawú.

8. KIDAVENUÚ-DÉE KEDEEZÍYA

Wenbí buríŋa lúńsoolé ná, wenbí buríŋa burɔ lúńwe ná, waanúŋe yi leleedó bulé dudu ge idée “ketíruú” weení idaaváa toovonúm ná, tánbuzí usíná yi leleedó. Ie waabaasí tulú usí: “bigée nabúru bujó kaalé ná ge usí: nkásaaláa lsoó weezuú-dúu nuuzí-dáa.” (Ebíru 10:31).

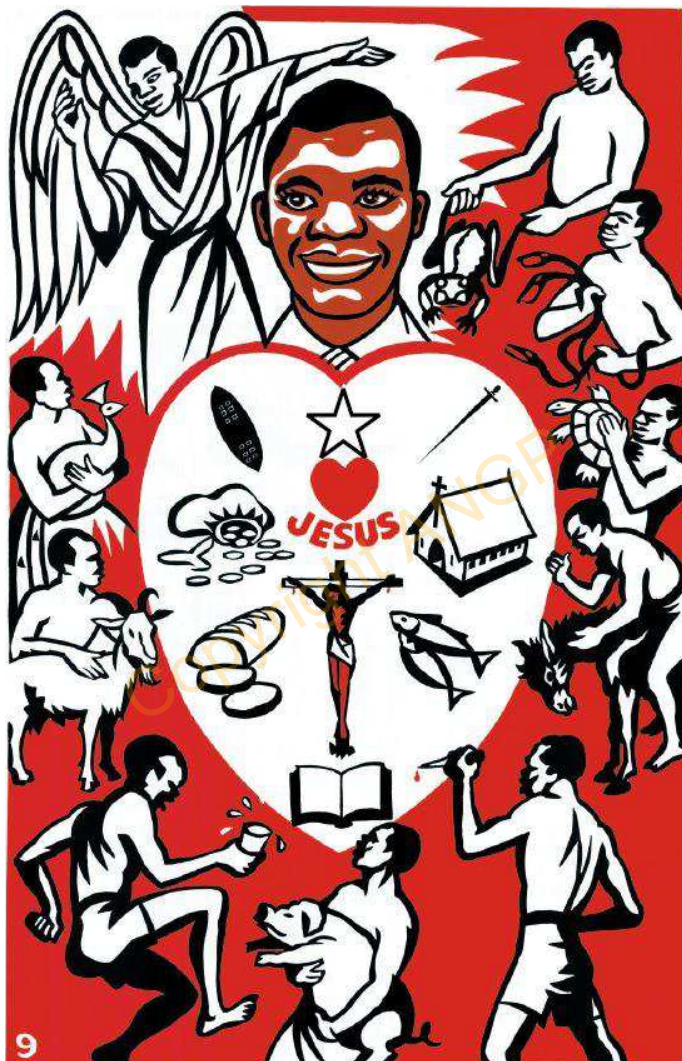
Ile lúŋ dáma usí: wíre kif éndé nadírú we umú wángabísi lsoó-dée níbaawú-dáa, nabúru idée sím-dée gádo-ro, amá, leleedó ná, lé waaná usí: waagulú buwóró lowú. Iráa miilí-dée miilí wánsím ku godúdíya-dée sím bándánbusí bacáa lsoó bedée sím gádo-ro. Bulé burɔzí ná, búɔzí dıcaá lsoó sáátı wenkí dánbuzí dıná yi ná. Đedée fotoó kına kudáa, kudavenuú ceení, wánsím sáátı wenkí weegísi ceetı na lsoó-dée soolím zaamáanı wenkí we iweezuú-dáa ná, idánnı. lsoó-dée tım tındası urú donı buka tınleé urú ná, amá, idée tımvuurú lowú ge wánnı bugulú leerú deení, lé wóndóŋ yi sısı: “ıluuzı mıdı mójó, laalı dıná; idée azaabá nımını-dáa bagburı yi bası sitanı na idée malaayıkáwa ná!” (Matiyee 25:41). “Bagburı bası uráa usı: kudúmbı ge bánsım bulé buwóró ná, tımvuuná ikónı.” (Ebíru 9:27).

TAABLOÓ KENIIRÉ ŃGL

Fotoó kına kugboó weení ivó Kısıtu-dée wulú ná – deé cɔwúre wooyó hálu idjı nımını-dáa tetewá na taktıwá-dáa ná. Baadákı yi fuunı rıŋa-dáa, lé sıŋe buka idókıná buríŋa hálu bıdíŋa, umú waagulú dııru na Yeésu-Kısıto-dée Yıde-dáa. Ie waadú “waazáa Yeésu-ro, toovonúm dııruú-dée wúro.” (Ebíru 12:1-2), wóóló suutı rıŋa na kudavenıtı wentı tıgbııraa defee ná, na sewó wánjaaru idı tımére wendé dıgée idénde ná.

Sıtanı na idée bıya rıŋa waalaráa bamılúná weení ivó lsoó ná-dée wembıre bánlurı bánwı usı: baalızı lsoó-dée bú níbaawú kızızee ná, kuro. Đɔɔzıre, liidee-dée soolím na dáadánsımwá-dée kudavenınáa na nebere dudu bedée yáásıwá feyí kazó ná we bıdáa dudu.

Gbángboó wɔɔgboó maarı dıdáare, káma, sáátı nakırú ná,

9. WEMBIRÉ WENDÉ ÐIDI BAA WE-RỌ NÁ

kɪdavenití wénwelesí ge buka wóngbowú dásam-dásam cówúre ñdi-ñdi, buka wánmúusí idí ge tóko nakírú-déé-zí yáá yíde nadírú yáá díná-díndíná.

Na bulé, weení ivó Kísítú-déé wulú ná, ɷjɔ́ ɔ́nɪú “wándulú ku” dásam kɪdavenití báa bigónú ɷsú: tɪmúusáa ɷsɔ́ sɛedí-déé tóko-déézí, yáá wɔ́ɔgbɔ́ malaayíká dɛnyém ñní-déé cówúre, káma, ɷsɔ́-déé ñmaatíre na kezeɷa daciɷ-ɷurú ñga wónboná yɷ toovonúm ríɷa-dáa. Mínnáa dɔ́dɔ́ ɷrú naáru, ɷwe bááre-dáa ná, ɷdókúná ɷnɔ́ná-dáa koopú na sulúm ɷsɔ́lé ɷdú Kísítú-déé toovonúm fuuráa takítú-dáa, buka wánlám djiwú kínnayalaazí waazáa-dáa wánwulú yɷ dúúlɷnya-déé kpɷnawá. Buríɷa ná bulé, bulé budánbuzí, bulá nabúru toovonúm faarú ceení-ro, weení waazí toovonúm – na Kísítú – kɪdavenití – dáa ná dúúlɷnya-dáa ná. – ɷrú naáru wɔ́ɔzɔ́ sɔ́s weení wɔ́ɔgbɔ́ idí itaná ɷsɔ́ ná, na iwembiré. Bulé, biyyéle kóromɔ́dɔ́-dúnáa, wenbá batafá ɷsɔ́ toovonúm ɷsú: iwená, zaarí-dúnáa na wenbá bánɷmatí na agogó, na nasití ɷsɔ́-déé ɷbérewá na, sáátú nakírú ná, na wenbá bóndóm sɷsú: bam begeé toovonúm faráa, buka bónzóm sɔ́s feezíre feyí toovonúm faarú-déé wembiré-dáa. ɷlé wɔ́ɔdɔ́zí Yeésu-déé ñmaatíre-ro: alɷba araká míú wenbá, sáátú wenkí bándúutí míú ná, míú wenbá bánnaazí míú ná, na míú wenbá sɷbanmaatí na bubótu kɪdavenití báa wentí míú-ro ná, mɔ́s mɔ́ɔɔzí ná. Bulá míú niini buka ɷjɔ́ weezuú niini ñgú-dáa, káma, midéé kɷverewú wɔ́ɔdɔ́ ɷsɔ́dáa...” (Matíyee 5:11-12).

Kɪdavenití, tɔ́nɔ́, bugutolúú sɷsú: dɛdée “mɔ́s” wánlám ku báa sáátú wenkí-dáa buríɷa sɷsú: ɷgbezí ɷsɔ́-déé sɔ́ɔlím kɷwe weení wénwelesí Kísítú-déé wulú ná-ro. Bulé buró ná, dánbuzí dɔ́tɔ́ dɔ́na wambaarú niini-dáa na toovonúm ríɷa-dáa sɷsú: “Weení wánbuzí ku itaráa dáana Kísítú-déé sɔ́ɔlím dɔ́lawutáa? Wahála, yáá ndáare, yáá tɔ́nɔ́-déé wahála, yáá nyɔ́sí, yáá túmbólo, yáá sím, yáá tókobí?”... “Amá, kpɷna amú aríɷa adáa ná, dáagilú wenbá beedí ná, na weení wɔ́ɔɔɔlí-dáa ná ɷdée yíde-dáa.” (Róma 8:35,37). Nge mosuú ɷsɔ́-déé malífáa-déé tóko, toovonúm faarú wánbuzí ɷsɷɷ ɷsɔ́dáa

tufɔrsí-dáa na, amá, ulé wendjii kídjiim wenbí bífeyi caadá ná, bika bujó dacrɔ-cɔri ná. Iduɔja iwembiré waabisi lsóo seedi-dée daaná. Ilé wónbodé baa saáti wenki lsóo seediwá-dáa lsóo-dée daaná-dáa, baa wakati ɔɔ́ ŋɔni yáá baráasitwá natiri we. Ilé izoolé sulúndi daaná-dáa yáá goóbiré lawubáa, yáa muusi-dáa, kama, ulé inyi isi: weeni ivó Krisiti-dée wulu ná, idánbuzi iwe weezuú-dáa bika nódakaa sulúndi-dáa feyi ina lsóo balawutaa.

Tákaradá fulaa, kulé kigée ŋmatire wendé lsóo waanmatí banmaa baasi ná, nge ulé wángalú bika wéngbeléŋ baa ngberé, bika wónyú kúɔɔ́ tulú na dóni, weezuú, deɔnyém na arizikiwá wenti naaru tánbuzi musí tɔɔ́ ná. Tulé tubisi fútlá muɔɔ́-dézi na tókobi wenki wónyóna iberená. Kulé kidegée bánmúuzina ki ná, kama, kulé kigée kezeɔa-dée kídjiim baa ngberé idée weezuú-dáa, lɔm dacrɔ-cɔri ŋbi búngúu idée dɔɔɔ́ ná, ɔɔwú wenki-dáa wánbuzi wónɔɔ́ ná, diwú wenki-dáa ulé wannaa idi ná.

Ilé izoolé wánzúu deɔni abelú agaá, kama, ulé inyi isi: idánbuzi nyúu kewúɔɔ́ fulɔ́ adé deɔni abelú agaá feyi. Kama, ulé inyi isi: mu weegevé isídáa-dáa na Krisiti weezuú kifalú-dáa, ulé wánjaadi ɔ́ɔ́dáa kpina, kpina adéndém ná, kpina bándannaa ye ná. Ilé waagburí idamaa idée lsóo bika ulé ɔ́ɔ́ ge nyazi tuwú wenki boɔú ki búúwá-jó ná, kulé kíndú tuwú-bíya ge nyazi tuwú kifalú kugútolúu ge tovonúm ná, bika kíndú tuwú-bíya búndɔ́ɔ́. Bulé bidée urú waasi sim-dée nidaare kama, na kezeɔa dacrɔ-cɔri ŋga ríŋa-dáa, lsóo-dée ɔ́ɔ́lɔm yisiti feyi tudaa ná, wozúu iwembiré.

TAABLOÓ FUÚ ŊGI

Yeésu wɔɔɔ́ sɔsi: “Mɔ́ megée ná, weeni waalú sim-dáa na weezuú ná. Weeni waavaa ma tovonúm ná, wónyúu weezuú, baa ulé waasi; nge bulé dɔɔɔ́ ge baa weeni iwe weezuú-dáa ná, waavaa ma tovonúm idánsim keténgere.” (Yuháani 11:25,26). – “Weeni waanú mɔ́ɔ́m ná, nge waavá tovonúm weeni weegédiri ma ná, wónyúu weezuú kídeɔndém ná, ngú

10. SUÚ NYEDÉE LEERÚ-DÉE GIRIMÁ-DAA

bulé ge bándánvúúna yi amá, waalú sím-dáa ibísi weezuú-dáa.” Síim tóndósoorí yi dudu toovonúm fuuráa yáa nudaáre, yáa kaníŋa: “Káma tonúú bubóti ŋi kina, kíngbowú tonúú bubóti feyí kuro ná, nge tonúú kínsím ná, wogbóó tonúú kidánsím ná, bidée sáati kurí ná, báa we wosúlukí na tóim tudóó sɔsɔ: “síim waavúŋ dɛlɛŋ dɛdɛɛ dji-dáa. Oó síim nyedée nyedjii ná, buwe lé? Oó síim nyedée ɔwú we lé? Síim-dée ɔwú kée kidavenití ge buka kidavenití-dée dɔni ge maráa. Amá, cɛɛtí faalá ŋɔ kée ná lsoo-jó weení wánvaa-dáa yóni dji-dáa ná, na dádúu Yeésu-Krísito ná!” (1 Korínto 15:54-57).

Weení waanúŋ ina lsoo ná, wogjoo ina yi ná, idánnú síim-dée nudaáre. A sáati wenkí idée waakáti waadála ná, ulé wéndɛɛ ge dɛfɛɛ na wembiré niini nyazi wenbí wambaarú Páwulu, wogdó ná: “Mogwólé ɔsɔ: mɛdɛɛ buka mana Krísit dɔcɔ, wenbí, bidóo bujóo kazóo bigulú na ŋbulé...” (Fulemɔ 1:23).

Krísitu fuurú wogdoozɔ idée bolíni ɔwú ná, ɔwólé unáa Yeésu buka bebeéna damáa; ulé ɔwólé dasam ɔsɔ: unáa weení waasí dɛnɔ abelú agaá-ro umú ɔwózɔ buka weleé umú ná. Kezeŋa dɔcuri-curi ŋga wóndoozɔ yi dudu ɔsɔ: Yeésu-dée tómwá: “ɔsɔ: míuwembé igéjii. Ifá lsoo toovonúm buka ifá mɔo dudu toovonúm.” “Dɛezí wogdoo majáa-dée daaná-dáa. Mángabísi, na mogbóo míu mana míu, buka lɛnlé ɔsɔ mɔjoo ná, míu dudu ɔcɔ ŋná.” (Yuháanu 14:1-4).

“...Ŋŋunáa bulé bidée kpina ge ɔzire tabuzí dɔnáa, nge nɔgbamú tabuzí kunú, nge bulé bidabuzí bikpá urú wembiré-dáa, kpina weená lsoo waagbuurí ye adamá wenbá bogwólé yi ná.” (1 Korínto 2:9).

Ŋmaatire dɔcuri-curi ŋde naɔiri feyí ɔsɔ: ŋmatí girimáa wenkí kuwe lsoodáa bagbuurí ki basí wenbá bannúŋ dádúu Yeésu-Krísito-dée seriyá-dáa ade-laadóo dɔ-cé ná.

Lɛnlé na dɔdaáre wendé múuwá-dée nídaáre we ná nbulé

(sím) dännáa dǵedǵe fotoó kedǵezıya ŋı-dáa malaayıká, lsóo-dǵe tóǵm bónaárú. Ilé ıdamá ısu: ıbuzı ıboná lsóo-jó kıdavenıú weení wegǵe ıwówıre ná. Weezuú na kezeŋa woyuú cǵetı tǵnıú kınsím ná, kıdǵe niıbé-dáa nge wǵoǵbǵó buzá-dáa bodé báa sáátı wenkı na weení iweezuú wǵoǵoalı ná, weení ıwǵoǵó weezuú-dáa ná, na weení ıwǵoǵó waası ná. lsóo tutıŋa waagburı ısu: ımıú mıı na ıdǵe ŋmaatıre gáábıtǵe kifǵéndǵe na ıdúu na wulıdú-dǵe yıǵe-dáa: ısu: buǵó kazó, kazó na weení wǵoǵbǵó ıdı ıtaná lsóo ná, túndúu; nyegǵe weení ıdánlaná lsóo bolıni ná, buǵaa Cıko, mánvaa nya buǵó; sıú nyedǵe wulıdú-dǵe niini-dáa.” (Matiyee 25:21). Sıtáıı feyıná dıdǵo dǵoni naáru ıwǵo, káma, “kelé kǵowená ferıtu lsóo ızáa-dáa, sım wenbí wenbá barıŋa boǵoalı yı ná.” (Yǵéndıwá 116:15). “Nge manı ısóódáa lowuú kındóm sısu: ŋmaá: kujıú niini kǵoǵó leleedǵó ıdıdáa wenbá baazı dádúu-dáa ná! lıı! Wǵoǵó kezeŋa, naanı ná babuzı befeezı bedǵe tumáa-dáa ná, asǵe buǵe tumáa wovuu we.” (Kedǵezıya 14:13).

Nyóó, weení nyángalı “dıwuú wembiré” lsóo ısuná nya bıka ŋfa nyewembiré weení ıwǵoalı nya ná, káma, zaamáanı kına, ılé ıwe wénmǵéedı nyóó-jó (ılé wánŋmátıná nya) wóndóm sısu: “Mobú (medǵe bú aléere) fa ma nyewembiré.” (Adúwe 23:26). Fa Yeésu nyewembiré bııııǵe ná, nyewembiré dılaakáaru wángurúu ná, nyewembiré dılam wahála ná, na ılé ıfa nya wembiré kıfadǵe na kezeŋa kıfalóó. Nkeyéle bubótu ısuú nya na nyadıŋa nyewembiré bubótu ŋǵe nyovó dıdǵe soalıımwa ná, káma, “weenı waaváa toovonúm ıdıŋa iwembiré-dáa ná, kǵe mınáfıǵı ge; amá, weení wánnúŋná kúboǵó tulı ná, woyuú leedı.” (Adúwe 28:26). Yelé nyedǵe kıdavenıtwá bıka ŋǵboǵó nyadı ıńvókıná toovonúm, “káma, kıdavenıtı-dǵe kıvérewú ge sım, amá lsóo-dǵe kujǵowú faalá ŋı ge weezuú kıdéndém ná, Yeésu-Krısto-dáa, dádúu.” (Róma 6:23).

Na nyóó weení nyadı nyeweuzuú lsóo-jó ná, dǵóku bıkaarı na wenbí nyamú na toovonúm fa na soalıım buwe Yeésu-Krısto-dáa ná, káma, wentı wambaarú Páwulu waadásu ıŋmatı ıdǵe tákaradá sulé ŋı-dáa waanmaá kı Timothé ŋba

ná 1:12 : "...káma, manyí weení maaváa toovonúm ná, nge madási maaváa toovonúm usi: ulé lwená dóni waazí medée weezuú háli na sinjé. "Maá nyadí na nyedée toovonúm fa daciiri-ciri hí, sulú na kezeŋa daciiri-ciri híga. Đóki nyadí lsoo-dée soolím-dáa, bika. nyebeena Yeésu, níbaáwu-dúu, toovonúm-dúu na weezuú-dúu, ulé dádúu wángábisi bidénléeri icaá idémbá" – "Wúro-dée wúrowá, dádúu-dée dáádíná."

"Ngú, weení wánbuzí ku iféere midée saluwá ríŋa-dáa bika iyéle híŋi idée gíríma kuféyíná bónjoolí ki ná, na niini wenkí wánvára lsoo riké ná, dedée leerú, na Yeésu-Krisito, dádúu, bijó: gíríma, dšómíni, dóni na dóni (wánbuzí igée báa we na idée soolím-dáa ná), dsoo ná, báa sáati wenkí, na leledó, na buzí ríŋa-dáa, Amin." (Yúdi 24,25).

Copyright ANGP

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique financee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)